

Az 1689-es Baptista Hitvallás
Vagy A Második Londoni Hitvallás
Szentírásai Igazolásokkal

Peter Masters jegyzeteivel bővített kiadás

Spurgeon kiadó, Arad 2010

Charles Haddon Spurgeon előszava

[A Baptista Hitvallás új kiadását eszközölte ki Charles Haddon Spurgeon 1855-ben, elsősorban saját gyülekezetének tagjai számára. Spurgeon bevezető szavai tökéletesen kifejezik ennek a fenséges hitvallomásnak óriási értékét.]

„Ez az ősi dokumentum a legkiválóbb összefoglalója az általunk hitt dolgoknak. A háromegy Jehova Isten gondviselő keze megőrizte, hogy hűségeseink maradjunk dicsőséges evangéliumunk nagyszerű tételei iránt. Ezért még határozottabban érezzük, hogy örökre ragaszkodni fogunk hozzájuk.

Ez a kis kötet nem kötelező erejű zsinórmértékként vagy törvénykönyvként lát napvilágot, amely kalodába zár titeket, hanem segítség a hitvitázásban, a hitben megerősítő támaszként és az igazságosságban való épülés eszközeként. Gyülekezetünk ifjabb tagjai megtalálnak benne dióhéjban egy teljes dogmatikát (hittételeket) és az igei bizonyítékok segítségével számot adhatnak a bennük levő reménységről.

Ne szégyelljétek hiteteket; jusson eszetekbe, hogy ez a mártírok, a hitvallók, a reformátorok és a szentek ősi evangéliuma. Mindenek felett, ez Isten Igazsága és a pokol kapui nem vehetnek erőt rajta. Hadd legyen életetek a hit ékessége, példamutatásokat hadd legyen hitvallások ajánlója. Mindenek felett, éljétek Krisztus Jézusban és járjatok benne, semmilyen tanításnak sem nyújtva hitelt csupán annak, amelyet kifejezetten Ő jóváhagyott és amely a Szentlélek tulajdona. Ragaszkodjatok erősen Isten Igéjéhez, amely fel van térképezve itt számotokra.”

Az 1689-es Baptista Hitvallás eredete

A kegyelem tanait hirdető „partikuláris” baptisták* első kiadott hitvallása 1644-ben jelent meg, még a Westminsteri Hitvallás előtt. Hangsúlyozta a helyesen felöltözött emberek bementését és megkülönböztette a „partikuláris” baptistákat az „általános” baptistáktól azáltal, hogy fejezeteket tartalmazott a kiválasztásról, a választottaknak szóló megváltásról, az emberi akarat bukott állapotáról és a szentek állhatatosságáról. A Londoni Hitvallásként ismertté vált tantételeket revideálták 1651-ben (amelyben szerepeltek olyan tételek is, amelyek a quakereknek a „belső világosságra” épülő írásértelmezési tanát igyekeztek elhárítani. Ez a tanítás később a megszentelődési mozgalmakban tért vissza).

Az angliai „Hosszú Parlament” (miután megszüntette az Anglikán Egyház papi hierarchiáját) összehívta a Westminsteri lelkészi tanácskozást, hogy megfogalmazza az egyház új kormányzását, istentiszteletét és tanait. A kiváló puritánokból összetevődő testület 1645 elején látott hozzá a Hitvallás megfogalmazásához. Az ülészakokon résztvevő lelkészek és hittudósok száma hatvan és nyolcvan között ingadozott. A Hitvallás megfogalmazása egy évre terjedt ki, amelyet a Parlament visszaküldött a testületnek, hogy lássák el széljegyzetekkel, „hogyminden pontját a Szentírással igazolják.” Ez a munka 1647 áprilisában fejeződött be.

A kongregacionalisták (akik a Savoy konferenciára gyűltek össze 1658-ban) a Westminsteri Hitvallást vették saját hitük alapjául miután különféle módosításokat eszközöltek.

Majd 1677-ben a partikuláris baptisták is a Westminsteri Hitvallást vették alapul saját hitvallásuk megfogalmazásánál. Módosították az egyházzól, az újszövetségi jegyekről, a polgári hatóságokról szóló fejezeteket (többször is a Savoy Nyilatkozatot követve), de enyhén módosítottak vagy kibővítettek egyéb szakaszokat is. Ezt az anyagot úgy adták ki (heves üldöztetések időszakában), mint A Második Londoni

* Az angliai baptisták egyik csoportosulása a „Particular Baptist” nevet viselte szemben a másik „General Baptist”-ként emlegetett közösséggel. E két különböző név a két csoportosulás által vallott eltérő üdvöztanra utal. Az előbbi közösség hirdette, hogy Jézus Krisztus engesztelő áldozata csak a választottakért volt bemutatva (ezért partikuláris, vagyis konkrét egyéneknek szól), viszont ezeknek garantálja is az üdvösséget; csak a választottak részesülnek megváltásban. Az utóbbi közösség pedig azt hirdette, hogy Jézus Krisztus engesztelő áldozata a világ minden megszületett egyénére vonatkozik (ezért generális, vagyis általános), viszont nem garantálja csak lehetővé teszi számukra az üdvösséget. Az előbbi üdvöztan kálvinista néven, míg a második árminianus néven közismert.

Hitvallás ..., amelyet a (személyes vallomásuk alapján bemerített) keresztyének gyülekezeteinek vénei és testvérei terjesztettek elő Londonban és vidéken.

A partikuláris baptisták képviselői a baptisták üldöztetésének leállítása után azonnal, még 1689-ben összegyűltek Londonban, és elfogadták, megerősítették ezt a hitvallást. Ez lett ezután a kegyelem tanait hirdető partikuláris baptisták maradandó zsinórmértéke.

Az amerikaiak híres Philadelphiai Hitvallása az 1689-es Hitvallásra épült. A Philadelphiai Baptista Hitközség hivatalosan megerősítette az 1689-es Hitvalláshoz történő csatlakozását 1724-ben. Majd 1742-ben a Hitközség hozzáfűzött két fejezetet, kisebb módosításokat eszközölt, majd újból kiadta a Hitvallást (Benjamin Franklin volt a nyomdász). Az Egyesült Államokban „A Philadelphiai Hitvallás” néven terjedt el.

A 32 FEJEZET

1. A Szentírás
2. Isten és a Szentháromság
3. Isten örökkévaló dekrétuma
4. Teremtés
5. Isten gondviselése
6. Az ember bűnesete: a bűn és büntetése
7. Isten szövetsége
8. Krisztus, a Közbenjáró
9. Szabad akarat
10. Hatékony elhívás
11. Megigazítás
12. Örökbefogadás
13. Megszentelődés
14. Üdvözítő hit
15. Életre és üdvösségre vezető bűnbánat
16. Jó cselekedetek
17. A szentek kitartása
18. Az üdvösség bizonyossága
19. Isten törvénye
20. Az evangélium és kihatása
21. A keresztyén szabadság és a lelkiismeret szabadsága
22. Istentisztelet és az Úr napja
23. Törvényes eskü
24. Államhatalom
25. Házasság
26. Az Egyház
27. A szentek közössége
28. Bemerítés és úrvacsora
29. Bemerítés
30. Úrvacsora
31. Az ember halál utáni állapota és a halottak feltámadása
32. Utolsó ítélet

1. A Szentírás

1. A Szentírás az egyedüli kielégítő, bizonyos [*biztos*] és tévedhetetlen szabálygyűjteménye minden üdvözítő ismeretnek, hitnek és engedelmességnek (1) [*hogyan üdvözülnek az emberek, milyen az üdvözítő hit természete és hogyan kell élniük miután üdvösséget nyertek. A „kielégítő” szó arra utal, hogy a Szentírás tartalmazza mindazt, amit tudnunk szükséges. Minden lehetséges kérdéssel foglalkozik, ezért Isten bővíti azt ki más eszközök ihletése által.*]

Habár Isten a természet világossága [*természetes intelligencia*], valamint teremtési és gondviselési munkái által világos bizonyosságát adja jóságának, bölcsességének és hatalmának, olyannira, hogy az embernek azt fel nem ismerni megbocsáthatatlan vétek [*hitetlenségére nézve*], mégis önmagukban ezek a bizonyosságok nem

elégéssek arra, hogy kielégítő ismeretet nyújtsanak Istenről és az Ő akaratáról, amely az üdvösséghez szükséges. (2)

Ezért tetszett az Istennek, hogy időről-időre, különböző formában és módon [*különböző utakon*] kijelentést adjon önmagáról és akaratáról Egyháza számára [*népe számára*]. (3)

- továbbá, az igazság jobb megőrzése és terjesztése, valamint az Egyház biztosabb megalapozása és vizsgálása végett, hogy megőrizze a test romlottságával [*az emberek gondolatai hamar megrontják az Egyházat*], a Sátán és a világ rosszindulatával szemben.

- tetszett az Úrnak, hogy teljes mértékben írásban rögzítse kijelentett igazságát. Miután pedig Isten akaratának kijelentésének előző módjai megszűntek, a Szentírás nélkülözhetetlenné [*abszolút lényegessé*] vált az ember számára. (4)

1) 2Tim 3,15-17; Ézs 8,20; Lk 16,29-31; Ef 2,20;

2) Róm 1,19-21 stb.; Róm 2,14-15; Zsolt 19,1-3;

3) Zsid 1,1; 4) Péld 22,19-21; Róm 15,4; 2Pt 1,19-20.

2. A Szentírás (vagy Isten írott Igéje) a következő könyvekből tevődik össze, melyek együttesen alkotják az Ó- és Újtestamentumot:

Az Ószövetség könyvei:

Mózes öt könyve, Józsué könyve, Bírák könyve, Ruth könyve, Sámuel első és második könyve, Királyok első és második könyve, Krónikák első és második könyve, Ezsdrás könyve, Nehémiás könyve, Eszter könyve, Jób könyve, Zsoltárok könyve, Példabeszédek könyve, Prédikátor könyve, Énekek Éneke, Ézsaiás próféta könyve, Jeremiás próféta könyve, Jeremiás siralmi, Ezékiel próféta könyve, Dániel próféta könyve, Hóseás próféta könyve, Jóel próféta könyve, Ámós próféta könyve, Abdiás próféta könyve, Jónás próféta könyve, Mikeás próféta könyve, Náhúm próféta könyve, Habakuk próféta könyve, Zófóniás próféta könyve, Aggeus próféta könyve, Zakariás próféta könyve, Malakiás próféta könyve.

Az Újszövetség könyvei:

Máté evangéliuma, Márk evangéliuma, Lukács evangéliuma, János evangéliuma, Az Apostolok Cselekedetei, Pál levelei: a rómaiakhoz, első és második levele a korinthusiakhoz, a galatákhöz, az efézusiakhoz, a filippiekhez, a kolosséiakhoz, első és második levele a thesszalonikaiakhoz, első és második levele Timóteushoz, Tituszhoz, Filemonhoz, A zsidókhöz írt levél, Jakab levele, Péter első és második levele, János három levele, Júdás levele, A Jelenések könyve

Ezek a könyvek mind Isten ihletése által lettek közölve az ember életének és hitének zsinórmértékéül. (5)

5) 2Tim 3,16.

3. Az úgynevezett apokrif írások nem ihletettek, ezért nem kerültek bele a Szentírásba. Így nincsen tekintélyük Isten Gyülekezete számára, és éppen úgy kell őket kezelni [*tisztelni*], mint egyéb, emberek által létrehozott irodalmi alkotások. (6)

6) Lk 24,27.44; Róm 3,2

4. Az Írás önmagában hordja tekintélyének alapját, amiért el kell hinni azt [*amiért megköveteli engedelmisségünket*]. Nem függ egyének vagy az Egyház tanúbizonyosságától, hanem Isten, a Szerzője, adja meg tekintélyét, (Aki maga az Igazság). El kell hogy fogadjuk [*engedelmeskedniünk kell neki*], mert Isten Szava. (7)

[*Más szóval, amikor Isten beszél, parancsait és tanításait nem szabad megkérdőjelezni. Nem azért hiszünk vagy engedelmeskedünk, mivel egy lelkimunkás bebizonyítja nekünk, hogy tanítása ésszerű vagy kifizetődő, hanem mivel ez Isten szava. A Római Egyház azt tartja, hogy az Egyház válogatta össze, adta és garantálta a Szentírást és így egyedül az Egyház rendelkezik az értelmezés jogával. De a Szentírás volt előbb, Isten adta azt, önmagát igazolja és vezeti az Egyházat.*]

7) 1Thessz 2,13; 2Tim 3,16; 2Pt 1,19-21; 1Jn 5,9.

5. Isten népének tanúsága is arra ösztönöz és gerjeszt bennünket, hogy a Szentírást nagyra értékeljük és tiszteljük. Ugyanúgy hatással lehet ránk a Szentírás természete –

– tartalmának mennyei eredete, hitelveinek hatásfoka [*tanításának hatásossága és ereje*], stílusának ünnepelessége, alkotó részeinek egybehangzó volta [*minden egyes rész tökéletes megegyezése, ellentmondás nélkül*], a tény, hogy Isten dicsőségét ragyogtatja fel minden sora [*egyedi az irodalomban*], valamint az ember üdvözítésének egyedüli útjáról adott teljes kijelentése. Ezek, és egyéb összehasonlíthatatlan kiválóságai bizonyítják, hogy Isten Igéje az.

Elismerjük ugyanakkor, hogy isteni tekintélye és csalhatatlan igazsága felőli meggyőződésünk és megbizonyosodásunk nem a saját érdemünk, hanem a Szentlélek belső munkálkodásának következménye, aki Igéjével és Általa tanúskodik szívünkben. (8)

8) Jn 16,13.14; 1Kor 2,10-12; 1Jn 2,20.27.

6. Isten teljes tanácsvégzése [*terve és célja*] az összes olyan szükséges dologról, mely dicsőségével, az ember üdvösségével, a hittel és étellel kapcsolatos, hangsúlyosan le van fektetve vagy szükségszerűen bele van foglalva a Szentírásba, amihez nem lehet hozzáadni utólag semmit, sem a Lélek valamilyen új kijelentése, sem emberi hagyomány által. (9) [*A „szükségszerűen bele van foglalva” kifejezés Isten azon követelményeire vonatkozik, amelyek nem közvetlen parancs formájában vannak megfogalmazva. Ezek közül több is nyilvánvaló és ésszerű következtetéseként adódnak, amelyeket a Szentírás szakaszaiból vonhatunk le.*]

Ugyanakkor azt is belátjuk, hogy a Szentlélek megvilágosító munkája szükséges az Írás kijelentéseinek üdvözítő megértéséhez. (10)

Léteznek az istentiszteletet vagy az egyházkormányzást illető, az emberi tevékenységre és társadalomra vonatkozó körülmények, amelyeket a természet világosságában [*józan értelemmel*] és keresztyén körültekintéssel kell szabályozni, az Ige általános szabályai szerint, amelyeknek mindig engedelmességgel tartozunk. (11) [*A Szentírás nem nyújt mindig útmutatást a viselkedés vagy a jó rend aprólékos és nyilvánvaló kérdéseiben.*]

9) 2Tim 3,15-17; Gal. 1,8-9; **10)** Jn 6,45; 1Kor 2,9-12; **11)** 1Kor 11,13.14; 1Kor 14,26.40.

7. A Szentírás nem minden rendelkezése egyformán világos önmagában vagy nem egyformán érthető mindenkinek. (12) Mégis, azok az alapelvek, amelyeket az üdvösség végett szükséges ismerni, hinni és megtartani, annyira világosan meg vannak határozva és magyarázva a Szentírás egyik vagy másik helyén, hogy nem csak a tanultak, de a tanulatlanok is eljuthatnak ezek elégséges megértésére a szokásos módszerek használatával. (13) [*Az eszközök ezek: a hirdetett Ige hallgatása és tiszteletteljes olvasása tanulékony lelkiülettel és imádsággal; ugyanakkor, a hívők segítségének keresése valahányszor ez szükséges.*]

12) 2Pt 3,16; **13)** Zsolt 19,7; Zsolt 119, 130;

8. Az Ótestamentum héber (Isten ókori népének anyanyelve) (14), és az Újtestamentum görög (megírása idejében a legismertebb nyelv volt a nemzetek közt) eredeti szövege közvetlenül Isten által ihletett [*inspirált*] és az Ő páratlan [*rendkívüli*] gondoskodása és gondviselése folytán minden korszakon át tisztán megőrződött. Ezért hiteles [*megbízható*], úgyhogy minden vallási vitában [*hitelvi viták*] az Egyháznak rá kell hivatkoznia, mint legfelsőbb döntő fórumra. (15)

Minden népnek joga van a Szentíráshoz és Isten rendelése is az, hogy az emberek olvassák (16), kutassák (17) azt az Ő félelmében. Mivel azonban az eredeti héber és görög nyelv csak kevesek számára érthető, a Szentírást le kell fordítani minden nemzet saját nyelvére, (18) hogy ezáltal Isten Igéje lakozzon gazdagon mindenkiben, hogy az emberek Neki elfogadható módon tiszteljék, a türelem és a Szentírás bátorítása által pedig reménységük legyen. (19)

14) Róm 3,2; **15)** Ézs 8,20; **16)** ApCsel 15,15; **17)** Jn 5,39; **18)** 1Kor 14,6.9.11.12.24.28; **19)** Kol 3,16; Róm 15,4

9. A Szentírás értelmezésének tévedhetetlen mércéje maga a Szentírás. Tehát, amikor kérdéses valamely igehely igazi és teljes értelme (mely nem sokféle, hanem egy), ennek értelmét más, világosabban (20) beszélő igehely által kell megkeresni [*megérteni annak fényében*] és megállapítani.

[*Ez a kifejezés: „mely nem sokféle, hanem egy”, azt jelenti, hogy a Szentírás nem egyszerűen több könyvből összeálló könyvtár vagy fontos írásoknak, esetleg, bölcsességeknek a gyűjteménye. Isten szavaként, egyetlen egybehangzó üzenetet képez, ellentmondás vagy zűrzavar nélkül. Ezért az egyik igeszakasz egy másikra történő utalással való értelmezése kötelező módon megbízható értelmezési módszer.*]

20) ApCsel 15,15.16; 2Pt 1,20-21.

10. A legfelsőbb döntőbíró, aki által a vallásos vitákat tisztázni [*eldönteni*], a zsinatok végzéseit, az ókori írók véleményeit, az emberek és magányos lelkek [*egyéni gondolkodók*] tanításait vizsgálni kell, nem lehet más, csak a Szentírásban megszólaló Szentlélek. Fontos belenyugodnunk [*megelégednünk*] a Szentírás ítélethozatalába, mivel hitünk végső soron a Szentlélek által közvetített Szentírásban nyeri el határozottságát. (21) [*A természeti ember saját véleményében és érvelésében bizakodik, de a hívő hite végül a Szentírás határozatában bíz.*]

21) Mt 22,29-32; ApCsel 28,23; Ef 2,20.

2. Isten és a Szentháromság

1. Az Úr, a mi Istenünk, az egyetlen élő és igaz Isten; (1) Akinek létezése önmagában és önmagától van (2) [*akinek ereje a létezéshez önmagából származik úgy, hogy nincsen szüksége semmire önmagán kívül*]; - Aki végtelen [*határtalan*], lényében és tökéletességében; Akinek lényegét önmagán kívül senki sem képes felfogni [*megérteni*]. (3)

- Tiszta szellem, (4) láthatatlan, nincs teste vagy részei, sem szenvedélyei, indulatai [*ingatag emberi érzelmek, amelyek a személyt uralják és hajtják – mint például testi szeretet vagy kapzsiság vagy emberi gyűlölet, indulat*].

- Egyedül halhatatlan, [*mások halhatatlansága tőle ered*];

- Halandók számára megközelíthetetlen fényességben tartózkodik, (5) változhatatlan, (6) mérhetetlen, (7) örök, (8) felfoghatatlan [*magasan felette áll a mi képzeletünknek*], mindenható (9) [*mindenre van ereje*], minden szempontból végtelen, legszentebb, (10) legbölcsebb, legszabadabb és legteljesebb [*azaz független, teljes, semmivel sem elegyített*].

- Mindent saját változhatatlan és legigazságosabb akaratának (11) tanácsvégzése [*terve és célja*] szerint cselekeszik az Ő dicsőségére. (12)

- A legszeretetteljesebb, legkegyelmesebb, legkönyörülőbb, bővülködik jóságban és igazságban;

- Megbocsátja a gonoszsgot [*saját erkölcsi ferdességünk vagy elvetemültségünk állapotát*], elfedezi a vétket [*lázadást*] és bünt [*Isten törvénye ellen elkövetett valódi törvénysértéseket*];

- Megjutalmazza azokat, akik kitartóan [*szorgalmasan*] keresik Őt; (13)

- De Aki ugyanakkor legigazabb és legrettenetesebb az Ő ítéleteiben, (14) a bünt gyűlöli (15) és semmiképpen nem menti fel a bűnöst. (16)

1) 1Kor 8,4-6; 5Móz 6,4; 2) Jer. 10,10; Ézs 48,12; 3) 2Móz 3,14; 4) Jn 4,24.

5) 1Tim 1,17; 5Móz 4,15-16; 6) Mal 3,6; 7) 1Kir 8,27; Jer 23,23.24; 8) Zsolt 90,2.

9) 1Móz 17,1; 10) Ézs 6,3; 11) Zsolt 115,3; Ézs 46,10; 12) Péld 16,4; Róm 11,36.

13) 2Móz 34,6-7; Zsid 11,6; 14) Neh 9,32-33; 15) Zsolt 5,5-6.

16) 2Móz 34,7; Náh 1,2-3.

2. Isten önmagában és önmagától a teljes étellel, (17) dicsőséggel, (18) jósággal (19) és boldogsággal bír. Ő egyedül önmagában és önmagának teljesen elégséges, nem szorul rá egyetlen általa alkotott teremtményre sem, nem nyer semmilyen dicsőséget [*vagy hasznot*] ezektől. (20)

- Ellenkezőleg, inkább saját dicsőségét mutatja meg bennük, általuk, irántuk és rajtuk keresztül.

Ő egyedül minden létező forrása, Akitől, Aki által, Akire nézve vannak és mozdulnak [*Ő az egész emberiség forrása, fenntartója és rendeltetési célja*]. (21)

- Neki abszolút szuverén joga van a létezők fölött, hogy azt tegyen általuk, értük vagy rájuk nézve, ami Neki tetszik. (22)
- Az Ő tekintete előtt minden nyílt és nyitott [*nyilvánvaló*]; (23) Tudása végtelen, csalhatatlan és teremtményeitől független. [*Nem függ az angyalok vagy emberek által készített „beszámolóktól” arról, hogy mi történik.*]
- Ezért számára semmi sem véletlen [*eseményektől függő*] vagy bizonytalan. (24)
- Minden tanácsvégzésében [*tervek és célok*], minden munkájában (25) és minden parancsolatában a legszentebb.
- Őt illeti meg angyalok, emberek és minden más teremtmény részéről mindenféle imádat, tisztelet vagy engedelmesség, amellyel mint teremtmények Alkotójuknak tartoznak és minden egyéb, amelyet tetszése szerint megkíván tőlük.

17) Jn 5,26; **18)** Zsolt 148,13; **19)** Zsolt 119,69; **20)** Jób 22,2-3; **21)** Róm 11,34-36; **22)** Dán 4,25.34.35; **23)** Zsid 4,13; **24)** Ez 11,5; ApCsel 15,18; **25)** Zsolt 145,17; **26)** Jel 5,12-14.

3. Három isteni személy [*lény*] alkotja az Istenséget – az Atya, a Fiú (vagy az Ige), és a Szentlélek (27). Ezek egyek lényekben, hatalomban és az örökkévalóság [*időtlenség*] tekintetében. Mindegyik teljes birtokosa az isteni lényeknek [*eszenciának*], ugyanakkor maga az Istenség [*isteni eszencia*] egy és szétválaszthatatlan (28) [*mindegyik teljesen Isten, és mégis az Istenség nem megosztott*].

Az Atya nem származott és nem keletkezett semmilyen más lényből, amely életre hívta volna Őt.

- Atyja a Fiúnak, aki szintén öröktől való és általa fogantatott (29).
- A Szentlélek az Atyától és Fiútól veszi eredetét (30).
- Mind a három örök, kezdet nélküli és ezért egy Isten, Aki nem választható szét természet vagy létezés tekintetében [*mert nincs különbség az Istenség tagjai között*], mégis különböznek bizonyos sajátos és jellemző tulajdonságokban [*azaz különálló és megkülönböztetett feladatkörükre nézve*], valamint személyes viszonyukban [*az általuk elfogadott családi kapcsolat módjában*].
- Hármasságuk elengedhetetlen alapja Istenhez való viszonyunknak és Tőle való kellemes függésünknek. [*Ha az Istenség tagjai családis módon viszonyulnak egymáshoz, ez minket arra tanít, hogy Isten természetéhez tartozik, hogy ismer és megismerhető. Ezért a Szentháromság tana az Úrral létesítendő személyes kapcsolat alapja.*]

27) 1Jn 5,7; Mt 28,19; 2Kor 13,14; **28)** 2Móz 3,14; Jn 14,11; 1Kor 8,6; **29)** Jn 1,14.18; **30)** Jn 15,26; Gal 4,6.

3. Isten örökkévaló dekrétuma

[Isten örök végzése vagy akarata; Isten rendelkezései; Isten örök terve]

1. Isten, akaratának legbölcsebb és legszentebb tanácsvégzése szerint, szabadon és változhatatlanul, öröktől fogva előre elrendelt önmagában mindent, aminek valaha is történnie kell (1). [*Semmi sem készítette Őt erőszakkal bármelyik tervének elkészítésében; minden szándéka megvalósul a legkisebb módosítás nélkül.*]

- Tette ezt úgy, hogy közben Isten nem a bűn szerzője és nem is osztja valamilyen módon a vétkesek felelősségét [*kölcsönös felelősséget*] az elkövetett bűnökért (2). Teremtményeinek akarata sem lett erőszakos módon befolyásolva [*senkit nem kényszerít a vétkezésre*], sem az ok és okozat törvényét [*másodlagos okok szabad voltát vagy lehetőségét*] nem vette el [*azaz az ok-okozat törvényének szabad működését nem zavarja meg*], hanem még inkább megerősítette (3).

- Mindezen dolgok elrendelésében Isten bölcsessége, hatalma és tervének véghezvitelében tanúsított hűsége ismerhető fel (4). [*Isten hűsége itt saját szent jelleméhez és kijelentett Igéjéhez történő tántoríthatatlan alkalmazkodást jelent.*]

1) Ézs 46,10; Ef 1,11; Zsid 6,17; Róm 9,15.18; **2)** Jak 1,13-15; 1Jn 1,5; **3)** ApCsel 4,27.28; Jn 19,11; **4)** 4Móz 23,19; Ef 1,3-5.11

2. Noha Isten mindent ismer, ami az összes elképzelhető körülmények között megtörténhet és megvalósulhat (5), mégis eleve elrendelése nem ezen dolgok jövőjének előretudásán alapszik. És nem is azért rendelte el

azokat, mert bizonyos feltételek között mindenképpen [*amúgy is, előretudásától függetlenül*] megvalósultak volna (6).

5) ApCsel 15,18; **6)** Róm 9,11-18

3. Isten egyeseket (embereket és angyalokat) Jézus Krisztus által és örök végzése szerint predesztinált vagy eleve elrendelt az örök életre dicsőséges kegyelmének magasztalására [*azaz, hogy dicsőséges kegyelme megnyilvánuljon és dicséretet arasson*] (8). Másokat bűneik cselekvésében hagyott jogos kárhoztatásuk végett, dicsőséges igazságának [*joggyakorlásának*] magasztalására (9). [*azaz, hogy dicsőséges igazsága megnyilvánuljon és dicséretet arasson*].

7) 1Tim 5,21; Mt 25,34; **8)** Róm 9,22-23; Ef 1,5-6; 1Tim 5,21; Júd 4.

4. Azoknak az embereknek és angyaloknak a [*személyes*] sorsa, akikre Isten predesztinációja, eleve elrendelése, vonatkozik, megváltoztathatatlan, számuk annyira meghatározott, hogy sem nem növelhető, sem nem csökkenthető.

10) Jn 13,18; 2Tim 2,19.

5. Akiket Isten az életre predesztinált, azokat kiválasztotta a világ alapjának megvetése előtt, örök és állandó [*változhatatlan*] céljának és akarata titkos tanácsvégzésének és jótetszésének megfelelően. Isten kiválasztotta őket Krisztus által az örökkévaló dicsőségre, kizárólag ingyen kegyelméből és szeretetéből (11) anélkül, hogy a teremtmény részéről bármi is [*semmilyen tényező*] feltétele vagy mozgó rugója lett volna választásának (12). [*Isten nem vett figyelembe semmit a személlyel kapcsolatosan.*]

11) Ef 1,4.9.11; Róm 8,30; 2Tim 1,9; 1Thessz 5,9; **12)** Róm 9,13-16; Ef 2,5 és 12.

6. Isten nem csak azt határozta meg, hogy a kiválasztottak részesei legyenek dicsőségének akarata örök és teljesen szabad célkitűzése által, hanem eleve elrendelte a megvalósulás [*üdvösségük kimunkálásának*] eszközeit is (13).

Ennek értelmében a kiválasztottakat, akik Ádámban elbuktak:

- Krisztus váltja meg, (14)
- hatékonyan elhívja a Krisztusba vetett hitre Szentlelkének egy meghatározott időpontban elvégzendő munkáján keresztül,
- megigazítja, fiaivá fogadja, megszenteli, (15)
- megőrzi őket hatalmával, hit által az üdvösségre; (16)
- senki más, csupán a választottak részesülnek a krisztusi megváltásban, hatékony elhívásban, megigazulásban, örökbefogadásban, megszentelődésben és üdvösségben. (17)

13) 1Pt 1,2; 2Thessz 2,13; **14)** 2Thessz 5,9.10; **15)** Róm 8,30; 2Thessz 2,13; **16)** 1Pt 1,5; **17)** Jn 10,26; 17,9; 6,64.

7. A kiválasztás és eleve elrendelés tana misztérium [*rejtelem*]. Különleges óvatossággal [*körütekintéssel*], gondossággal kell kezelnünk, hogy Istennek az Igében kijelentett akaratára figyelő és annak engedelmeskedő emberek megbizonyosodjanak elválasztottságukról [*örök üdvbizonyosságukról*], hatékony elhívásuk [*üdvösségük megtapasztalásának*] bizonyossága alapján (18).

Így az eleve elrendelés tana okot szolgáltat Isten dicséretére (19) és az iránta érzett félelmet [*tiszteletet*] és csodálatot növeli. Alázatot (20) és szorgalmat ébreszt az emberben, és bőséges vigasztalásul szolgál azok számára, akik őszintén engedelmeskednek az evangéliumnak.

18) 1Thessz 1,4-5; 2Pt 1,10; **19)** Ef 1,6; Róm 11,5.6.20.33; **20)** Róm 11,5-6.20; **21)** Lk 10,20.

4. Teremtés

1. Kezdetben úgy tetszett a Szentháromság Istennek - Atya, Fiú, Szentlélek -, hogy hat *[huszonnégy órá]* nap alatt teremtse meg a Földet és a rajta lévő dolgokat, úgy láthatókat mint a láthatatlanokat (1). Minden, amit teremtett nagyon jó volt, Isten örök hatalma (2), bölcsessége és jósága dicsőségének megnyilatkozását *[kifejezését és megjelentését]* szolgálta (3).

1) 1Jn 1,2-3; Zsid 1,2; Jób 26,13; 2) Róm 1,20; 3) Kol 1,16; 1Móz 1,31.

2. Miután Isten minden létezőt megteremtett, utoljára az embert, férfit és nőt, alkotta meg (4). Isten az embereknek értelmes és halhatatlan lelket adott (5), és minden tekintetben lehetővé tette, hogy Őérte élhessék életüket, amire is teremtettek;

- képmására alkotta meg őket, vagyis ismerettel, igazsággal *[igazságos, becsületes természettel]* és szentséggel ruházta fel őket (6). Az isteni törvények szívükbe lettek vésve (7), és hatalmukban állt azoknak betöltése.

- azonban a vétkezés lehetősége is megmaradt, mivel szabad akaratot kaptak, ami változásnak volt kitéve (8). *[szabadok voltak fellázadni – következőképpen potenciálisan ingtagok voltak].*

4) 1Móz 1,26.27; 5) 1Móz 2,7; 6) Préd 7,29; 1Móz 1,26; 7) Róm 2,14-15; 8) 1Móz 3,6.

3. Isten törvénye ugyan bele lett vésve az első emberpár szívébe, de ezzel egyidejűleg egy külön figyelmeztetést is kaptak: a jó és gonosz tudásának fájáról nem volt szabad enniük (9). Istennel való közösségük boldogsága fennállt míg engedelmeskedtek, ugyanígy a többi teremtmény feletti uralmuk *[hatalom és felügyelet]* is (10).

9) 1Móz 2,17; 10) 1Móz 1,26.28.

5. Isten gondviselése

1. Isten – minden dolog nagy Alkotója – minden teremtményt, cselekvést, dolgot a legnagyobbtól a legkisebbig (1) fenntart, irányít, elrendel és kormányoz (2), legbölcsőbb és legszentebb gondviselésével, teremtettségük célja felé. *[Isten kormányozza őket és gondot visel róluk, hogy betöltsék azt a célt, ami végett teremtve lettek.]*

- Isten tévedhetetlen előretudása és akarata, szabad és változhatatlan tanácsvezése szerint kormányoz;

- bölcsessége, hatalma, igazságszolgáltatása, határtalan jósága és irgalma dicsőségének magasztalására (3). *[Ez az utolsó mondatrész képezi a „célt”, amelyre tekintettel teremtve lett minden teremtmény – hogy Isten kifejezze és kijelentse tulajdonságait, és hogy dicsőséget kapjon.]*

1) Mt 10,29-31; 2) Zsid 1,3; Jób 38,11; Ézs 46,10.11; Zsolt 135,6; 3) Ef 1,11.

2. Noha Isten, aki az „Indítóok”, előretudásával és dekrétumával összefüggésben minden változhatatlanul és tévedhetetlenül beteljesedik (4), úgyhogy semmi sem történik véletlenül senkivel vagy az Ő gondviselésének körén kívül (5), mégis gondviselése folytán úgy rendeli el az eseményeket, hogy e közben a másodlagos okok, természetük szerint, akár szükségszerűen, akár szabadon vagy véletlenszerűen bekövetkezzenek (6).

[Isten az események bekövetkeztét úgy rendezi és engedi meg, hogy azok a másodlagos okok, mint például a természet törvényei, az ember szabad és önálló tevékenységei vagy a piacgazdaság erőinek tevékenységei vagy az „ok-okozat” törvénye szerint valósuljanak meg. Isten ilyen eszközöket használ fel és munkálkodik általuk, hogy megvalósítsa céljait.]

4) ApCsel 2,23; 5) Péld 16,33; 6) 1Móz 8,22.

3. Isten gondviselése általában eszközök által (7) valósul meg *[azok által, amelyek a 2. paragrafusban vannak megemlítve]*, noha nincs rájuk utalva, nélkülük (8) sőt akaratuk ellenére is végre tudja hajtani terveit, (9) vagy néha különleges képességekkel ruházta fel őket, mindezt tetszésének megfelelően (10). *[Ő felfüggesztheti a természet törvényeit, emberi döntéseket érvényteleníthet és megmásíthat körülményeket, ha úgy tetszik neki.]*

7) ApCsel 27,31.44; Ézs 55,10-11; 8) Hós 1,7; 9) Dán 3,27; 10) Róm 4,19-21.

4. Isten mindenható ereje, kikutathatatlan bölcsessége és végtelen jósága olyan messzemenően megnyilvánul gondviselésében, hogy határozott tanácsvégzése kiterjed mind az ember bűnesetére, mind az angyalok és emberek egyéb bűnös cselekedeteire (11).

- Ez nem jelenti azt, hogy beleegyezését adná a bűn véghezviteléhez, hiszen sokféle módon, bölcsen és hatalmasan korlátozza, és egyéb visszatartó eszközökkel is ellenőrzés alatt tartja a bűnt (12). Ezeket a különféle korlátozásokat Isten úgy szabta meg, hogy legszentebb céljait megvalósíthassa (13).

- Mégis, mindezen esetekben, az angyalok, valamint az ember bűnössége kizárólag saját magukból ered és nem Istentől, Aki teljesen szent és igazságos, Aki soha nem lehet a bűn szerzője, és nem is igazolhatja azt (14).

11) Róm 11,32-34; 2Sám 24,1; 1Krón 21,1; 12) 2Kir 19,28; Zsolt 76,10; 13) 1Móz 50,20; Ézs 10,6.7.12; 14) Zsolt 50,21; 1Jn 2,16.

5. Isten, Aki bölcs, igazságos és kegyelmes, időnként megengedi, hogy gyermekei különféle kísértésekbe essenek és kiszolgáltatja őket szívük romlottságának, hogy egyrészt megfenyítse őket elkövetett bűneikért, másrészt, hogy alázatosságra tanítsa őket, megmutatva a gonosz rejtett hatalmát és csalárdságát szívük mélyén. Az a célja, hogy felismerjék Istenre való folyamatos ráutaltságukat, hogy Tőle várják a támogatást és hogy a jövőben óvatosabban figyeljenek a bűnt előidéző helyzetekre. Isten ezen cselekvései egyéb igaz és szent célkitűzéseket is szolgálnak (15). Ezekben is, és még sokféle módon valósul meg szent és igaz terve, úgyhogy minden ami választottaival történik, akaratából, dicsőségére és javukra történik (16).

15) 2Krón 32,25.26.31; 2Kor 12,7-9; 16) Róm 8,28.

6. Isten, mint igaz bíró, az istentelen és gonosz emberekkel másképpen bánik. Bűneikért vaksággal és szívük keménységével bünteti őket (17). Visszatartja tőlük kegyelmét, ami megvilágosíthatta volna értelmüket és szívüket befolyásolhatta volna (18); néha vissza is vonja tőlük az előzőleg nekik ajándékozott képességeket (19). Kiteszi őket olyan dolgoknak [*eseményeknek, helyzeteknek*], melyeket romlott szívük bűnre való alkalomként használ fel (20). [*Mihelyt alkalmat találnak a vétkezésre, azonnal megragadják azt.*]

- Isten kiszolgáltatja őket romlott természetüknek [testi vágyaiknak], a világ kísértéseinek és a Sátán hatalmának (21). Végül így, [*még*] azon befolyások hatására [*is*], amelyeket Isten egyesek szívének megpuhítására használ, ezek még inkább megkeményítik magukat (22).

17) Róm 1,24-28; 11,7-8; 18) 5Móz 29,4; 19) Mt 13,12; 20) 5Móz 2,30; 2Kir 8,12.13; 21) Zsolt 81,11-12; 2Thessz 2,10-12; 22) 2Móz 8,15.32; Ézs 6,9-10; 1Pt 2,7.8.

7. Isten általános gondviselése minden teremtményére kiterjed, Egyházára azonban különös gondja van. Minden, ami történik, gondviselése által és Egyháza javára van (23).

23) Ézs 43,3-5; Ám 9,8-9; 1Tim 4,10.

6. Az ember bűnesete: a bűn és büntetése

1. Noha Isten igaznak és tökéletesnek teremtette az embert és egy igazságos törvényt adott neki, amely életet biztosított számára ameddig engedelmeskedett annak és, noha figyelmeztette őt arra, hogy engedetlensége halált eredményez, [*az ember*], Ádám nem élt sokáig ebben a kiváltságos állapotban (1).

- Sátán felhasználta a kígyó ravaszágát Éva törbeejtéséhez. Azután bűnbe vitte Ádámot, aki szabad akaratából, minden kényszertől mentesen, szándékosan megszegte a teremtés törvényét és ellenszegült a nekik adott parancsnak, miszerint ne egyenek a tiltott gyümölcsből (2).

- Tetszett az Istennek, saját bölcs és szent tanácsvégzése [*célja*] szerint, hogy megengedje ezt a cselekményt, dicsőségének munkálására rendelve azt.

1) 1Móz 2,16-17; 2) 1Móz 3,12-13; 2Kor 11,3.

2. A bűnbeesés következtében őszüleink elveszítették eredeti igaz voltukat és Istennel való közösségüknek is vége szakadt. Bűnük részeseivé váltunk mi is [*együtt estünk bűnbe velük mint emberi faj*], és a halál uralma mindenkire kiterjedt (3). Minden ember meghalt bűneiben (4), és teljesen megromlott teste-lelke minden képességében és részében egyaránt (5).

3) Róm 3,23; 4) Róm 5,12-21; 5) Tit 1,15; 1Móz 6,5; Jer 17,9; Róm 3,10-19.

3. Mivel Ádám és Éva az emberiség gyökerét képezték és az egész emberiség helyét foglalták el [*képviseleték*], Isten határozata által ez a bűn imputálódott [*tulajdoníttatott*], megromlott természetük pedig átadódott összes, természetes úton [*születés által*] tőlük származó utódukna (6). Ezért utódaik bűnben fogannak (7) és természetüknél fogva a harag fiai (8), a bűn szolgái, a halálnak (9) és minden egyéb lelki, időszakos és örök nyomorúságnak alárendelve, hacsak az Úr Jézus Krisztus meg nem szabadítja őket (10).

6) Róm 5,12-19; 1Kor 15,21.22.45.49; 7) Zsolt 51,5; Jób 14,4; 8) Ef 2,3; 9) Róm 6,20 és 5,12; 10) Zsid 2,14-15; 1Thessz 1,10.

4. Az ember által ténylegesen elkövetett bűnök az őszülektől átörökölt bűnös természet [*eredendő romlás*] gyümölcsei (11), melynek köszönhetően teljesen képtelenek és alkalmatlanok vagyunk a jóra, minden jónak ellenszegülői [*idegenkedők és ellentétesek*], minden gonoszságra hajlamosak lettünk (12).

11) Jak 1,14-15; Mt 15,19; 12) Róm 8,7; Kol 1,21.

5. Földi életük ideje alatt a romlott természet megmarad az újjászületett egyénekben is, (13) és noha Krisztus által ugyan kegyelmet nyert és halálra adatott, mégis maga a romlott természet és minden abból eredő indulat [*kezdeményezései, indítékai, kísértései*] valóban és helyesen bűnösnek minősül (14).

13) Préd 7,20; Róm 7,18.23-25; 1Jn 1,8; 14) Róm 7,23-25; Gal 5,17.

7. Isten szövetsége

1. A szakadék Isten és teremtménye között olyan nagy, hogy bár az ember értelemmel [*a gondolkozás képességével*] van felruházva és tudja, hogy engedelmisséggel tartozik Teremtőjének, az élet jutalmát saját erejéből sosem nyerhette volna el, ha az Isten önként nem ereszkedett volna le hozzá. Tetszett neki, hogy ezt szövetség formájában fejezze ki (1).

1) Jób 35,7-8; Lk 17,10.

2. Továbbá, mivel a bűneset következtében az ember az Isten törvényének átka alá került, úgy tetszett az Úrnak, hogy kegyelmi szövetséget kössön (2), amiben Jézus Krisztus által szabadon felajánlja a bűnösöknek az életet és az üdvösséget, hitet igényelve tőlük Őbenne, hogy üdvözüljenek (3), és ígéri a Szentlelket mindazoknak, akik örök életre vannak kiválasztva, hogy segítségével hajlandók és képesek legyenek hinni (4).

2) 1Móz 2,17; Gal 3,10; Róm 3,20-21; 3) Róm 8,3; Mk 16,15-16; Jn 3,16; 4) Ez 36,26-27; Jn 6,44-45; Zsolt 110,3.

3. Isten szövetsége az Evangéliumban van kijelentve; elsőként Ádám kapott ígéretet „az asszony magva” általi szabadításról (5), majd később folyamatosan, lépésről-lépésre adta Isten az embernek az üdvösség és a megváltás kijelentését, egészen addig, míg az Újtestamentumban végső formáját el nem nyerte (6). A kiválasztottak üdvössége tehát a megváltás szövetségén alapszik, amely az Atya és Fiú között örök idővel ezelőtt jött létre (7); és kizárólag e kegyelmi szövetség [*meg nem érdemelt irgalom és kedvezmény*] eredményeként részesülhetnek a bukott Ádám leszármazottai a megváltás útján életben és áldott [*boldog*]

halhatatlanságban, mivel az ember jelenleg teljesen képtelen elfogadásra találni Istennél azon feltételek alapján, amelyeknek Ádám ártatlan állapotában örülhetett (8).

5) 1Móz 3,15; 6) Zsid 1,1.7; 7) 2Tim 1,9; Tit 1,2; 8) Zsid 11,6.13; Róm 4,1-2 stb.; ApCsel 4,12; Jn 8,56.

8. Krisztus, a Közbenjáró

1. Tetszett az Istennek, örökkévaló terve szerint, hogy kiválassza az Úr Jézust, egyszülött Fiát, a kettejük között létesített szövetségnek megfelelően és rendelje el őt közbenjárónak Isten és ember között (1); valamint prófétának (2) [*tanítónak*], papnak (3) [*közbenjárónak*] és királynak (4), Egyháza fejének és megmentőjének (5), minden dolog örökösének (6) és az egész világ bírójának (7). Még az örökkévalóságban ajándékozott az Úr Jézusnak egy népet, hogy legyen magva [*gyermek*]. E néphez tartozókat az Úr Jézus megváltja, elhívja, megigazítja, megszenteli és megdicsőíti az idők során (8).

[*Megváltás = Krisztus drága vére kivásárol a rabságból. Elhívás = a Pásztor személyes és ellenállhatatlan hívása. Megigazítás = Isten igaznak deklarál a bűnök megbocsátása nyomán. Megszentelni = meggyógyulni és szentség felé fordulni ereje által. Megdicsőíteni = a menny dicsőségébe való felvételkor bekövetkező végső megváltozás és a tökéletes szépséggel történő felruházás.*]

1) Ézs 42,1; 1Pt 1,19-20; 2) ApCsel 3,22; 3) Zsid 5,5-6; 4) Zsolt 2,6; Lk 1,33; 5) Ef 1,22-23; 6) Zsid 1,2; 7) ApCsel 17,31; 8) Ézs 53,10; Jn 17,6; Róm 8,30.

2. Az az isteni személy, aki teremtette, fenntartja a világot és ural mindent amit alkotott, az Isten Fia, a Szentháromság második személye. Igaz és örökkévaló Isten, „az Atya dicsőségének visszatükröződése”, lényegére [*eszenciájára*] nézve egy az Atyával és vele mindenben egyenlő.

- Ő az, aki az idők teljességében felvette magára az emberi természetet minden lényeges tulajdonságával és közönséges gyarlóságaival (9), a bűnt kivéve (10).

- A Szentlélek által fogant a Júda törzséből származó Szűz Mária méhében, akire a Szentlélek leszállt és a Mindenható ereje árnyékolta be. Így azután, az Ige szerint emberi formájában a Fiú egy asszonytól született, aki Ábrahám és Dávid leszármazottja volt (11).

- Így vált lehetővé, hogy Benne két különböző, egységes és tökéletes természet, az isteni és az emberi egyszerre jelen legyen, anélkül hogy egymásra kölcsönhatást gyakorolnának átalakulás, keveredés vagy összeolvadás útján.

- Az Isten Fia tehát valóságos Isten, de valóságos ember is. Mégis ő Krisztus, az egyetlen közbenjáró Isten és ember között (12).

[*Az „átalakulás” arra utal, hogy Krisztus isteni természete nem alakult át emberi természetté, hanem az utóbbit felvette az isteni mellé. A „keveredés” arra utal, hogy a két természet valószínűleg nem keveredhetett egymással. Az „összeolvadás” sem jöhetett szóba, ami azt jelenti, hogy nem található semmilyen rendellenesség, ellentmondás vagy összeférhetetlenség a két természet ezen magasztos összekapcsolódásánál.*]

9) Jn 1,1.14; Gal 4,4; 10) Róm 8,3; Zsid 2,14-17; 4,15; 11) Mt 1,22-23; Lk 1,27.31.35; 12) Róm 9,5; 1Tim 2,5.

3. Az isteni és emberi természetet, amely így egyesült Isten Fiának személyében, a Szentlélek megszentelte és felkente minden mértéket meghaladva [*határtalanul*] (13), úgyhogy benne található a bölcsesség és ismeret határtalan kincsesára (14). Tetszett az Atyának, hogy Benne lakozzon az egész teljesség (15) úgy, hogy szent, ártatlan, szeplőtlen [*bűntelen, tiszta*] lényével (16), amely telve van kegyelemmel és igazsággal (17), tökéletesen ellássa [*végrehajtsa*] közbenjárói és kezeskedői hivatását [*funkcióját*] (18). Nem önmagát jelölte ki erre a tisztségre és feladatra, hanem az Atya bízta meg [*hívta el*] (19). Az Atya felruházta Őt teljes hatalommal és Rábizta a ítélkezést is, amelynek gyakorlására parancsot adott Neki (20).

13) Zsolt 45,7; ApCsel 10,38; Jn 3,34; 14) Kol 2,3; 15) Kol 1,19; 16) Zsid 7,26.
17) Jn 1,14; 18) Zsid 7,22; 19) Zsid 5,5; 20) Jn 5,22.27; Mt 28,18; ApCsel 2,36.

4. Az Úr Jézus készségesen vállalta a közbenjárás [*közvetítés*] és kezeskedés tisztségét [*funkcióját*] és feladatát (21). Ennek végrehajtására [*teljesítésére*] a törvény alatt született [*alá rendelte magát az isteni törvényeknek*] (22), melyeket tökéletesen be is töltött. A nekünk járó büntetést is átvállalta, amelyet nekünk kellett volna elviselni. Szenvedett (23), bűnné és átokká lett érettünk (24). Felfoghatatlan [*a lehető legnagyobb*] szomorúság gyötörte lelkét, testét a legfájdalmasabb kínok törték össze (25). Keresztre feszítve halt meg. Halála után testét nem kezdte ki az enyészet [*nem indult bomlásnak*] (26). Harmadnapon feltámadt, ugyanabban (27) a testben, amelyben előzőleg szenvedett (28). Ebben a testben ment fel a mennybe is (29), ahol az Atya jobbján ül és közbenjár az övéiért (30). Az idők végén [*a világ végén*] majd visszatér, hogy megítélje az embereket és az angyalokat (31).

21) Zsolt 40,7-8; Zsid 10,5-10; Jn 10,18; **22)** Gal 4,4; Mt 3,15; **23)** Gal 3,13; Ézs 53,6; 1Pt 3,18; **24)** 2Kor 5,21; **25)** Mt 26,37-38; Lk 22,44; Mt 27,46; **26)** ApCsel 13,37; **27)** 1Kor 15,3-4; **28)** Jn 20,25.27; **29)** Mk 16,19; ApCsel 1,9-11; **30)** Róm 8,34; Zsid 9,24; **31)** ApCsel 10,42; Róm 14,9-10; ApCsel 1,11; 2Pt 2,4.

5. Isten törvénye iránti tökéletes engedelmisségével és önmagának, az örök Lélek által, egyszer és mindenkorra érvényes feláldozásával – amelyet Istennek mutatott be – az Úr Jézus [*teljes mértékben*] eleget tett az isteni igazságszolgáltatásnak (32). Megbékélést hozott és örökké tartó örökséget szerzett a mennyek királyságában mindazoknak, akiket Néki adott az Atya (33).

32) Zsid 9,14; 10,14; Róm 3,25-26; **33)** Jn 17, 2; Zsid 9,15.

6. A megváltás árát ugyan ténylegesen [*valójában*] nem fizette le Krisztus e világra való születése előtt, mégis megváltó munkájának értéke, hatása [*bizonyos kihatása vagy eredménye*] és jótékony haszna kiterjedt a megelőző korok kiválasztottaira is, a Világ kezdetétől fogva. Az ígéretek, típusok [*előképek*] és áldozatok által valósult ez meg, melyek mind Őrá mutattak, mint „az asszony magvára, aki megtapossa a kígyó [*a Sátán*] fejét” (34) [*Ő Ádám utóda, aki elpusztítja az ördögöt és a bűnt*], vagy mint „a Barány, amely megöletett a világ fundamentomának megvettése előtt” (35). Ő a Krisztus, aki „tegnap és ma, és mindörökké ugyanaz” (36).

34) 1Kor 4,10; Zsid 4,2; 1Pt 1,10-11; **35)** Jel 13,8; **36)** Zsid 13,8.

7. Közbenjárói tisztségben Krisztus kettős természete szerint jár el, a helyzetnek megfelelően hol isteni, hol emberi természete szerint cselekszik. Mivel azonban a kettős természet egy személyben egyesül, az Igében gyakran úgy találjuk, hogy az egyik természet jellemzője [*szigorúan csak az egyikre vonatkozó sajátossága*] a másik természet által megjelölt személyre van vonatkoztatva (37). [*A bizonyítékot szolgáltató igeversek idevágó példák. Az egyikben, az ember Fiáról van szó, mint Aki a mennyből szállt alá, noha szó szoros értelemben Ő nem számított az ember Fiának megtestesülése előtt. A másikban Istenről van szó, mint Aki vérét ontotta.*]

37) Jn 3,13; ApCsel 20,28.

8. Krisztus bizonyosan és hathatósan alkalmazza és közli ezt a megváltást mindazokkal, akikért örök üdvösséget szerzett közbenjárva érdekükben (38), egyesítve őket önmagával, Lelke segítségével, kijelentve nekik az Igében és az Ige által ennek az üdvösségnek a misztériumát [*titkát, rejtélyét*]. Meggyőzi őket, hogy higgyenek és engedelmeskedjenek (39), Szava és a Lélek által uralva szívüket (40). Mindenható erejével és bölcsességével legyőzi ellenségeiket [*akik megfosztanák őket örök életüktől*] (41). Mindezek a dolgok oly módon és úton mennek végbe, amely teljes összhangban van [*tökéletesen következetes*] csodálatos és kifürkészhetetlen sáfárságával [*végtelenül bölcs igazgatásával*], maguk pedig ingyen és abszolút [*teljes*] kegyelmének megnyilvánulásai, amelynek nincsenek tekintettel a választottakkal kapcsolatos semmilyen előrelátott helyzettel, amely kiváltó okuknak [*előidézőjüknek*] számíthatnának (42). [*Krisztus nem azért üdvözít, mert előrelátott valamilyen érdemet szerző cselekedetet vagy hitet az üdvözülendő személyben. Egyetlen bűnös sem rendelkezik semmilyen érdemmel, a hitbeli válasz sem az ő érdeme. Krisztus feltétel nélkül üdvözít.*]

38) Jn 6,37; 10,15-16; 17,9; Róm 5,10; **39)** Jn 17,6; Ef 1,9; 1Jn 5,20; **40)** Róm 8,9-14; **41)** Zsolt 110,1; 1Kor 15,25-26; **42)** Jn 3,8; Ef 1,8-9.

9. Krisztus, és egyedül csak Krisztus alkalmas arra, hogy Isten és ember között közbenjáró legyen [*kizárólag az Ő tisztje*]. Ő az Isten Egyházának prófétája, papja és királya. Közbenjárói tisztsége sem egészében, sem részletében nem ruházható át más személyre (43). [*Szentek, angyalok, egyházak vagy papok nem osztozhatnak Krisztus közbenjárói tisztségében.*]

43) 1Tim 2,5.

10. Krisztus hármasságának [*próféta, pap, király*] száma és sorrendje számunkra igen fontos [*lényeges*]. Tudatlanságunk következtében szükségünk van rá, mint prófétára (44); Istentől való elidegenedésünk és legjobb igyekezetünk ellenére is tökéletlen szolgálataink miatt kell, hogy mint pap Istennel kibékítsen és Őelőtte elfogadhatóvá tegyen (45). Mivel magunktól képtelenek vagyunk Istenhez visszatérni és idegenkedünk Tőle, valamint a szellemi ellenségeinkkel szembeni védelem érdekében szükségünk van királyi tisztségére, hogy meggyőzzön, uraljon, vonjon [*vonzon*], fenntartsa, megszabadítsa és megtartsa minket, míg végül beléphetünk mennyei királyságába (46).

44) Jn 1,18; **45)** Kol 1,21; Gal 5,17; **46)** Zsolt 110,3; Lk 1,74-75; Jn 16,8.

9. Szabad akarat

1. Isten szabadsággal és választási lehetőséggel ruházta fel, természetére nézve, az ember akaratát, hogy saját döntései alapján cselekedjen [*járjon el*]. Ezt a szabad akaratot semmi sem kényszeríti és semmilyen természeti szükségyszerűség [*semmilyen belső vagy külső kényszerűség*] nem erőteti akár a jó, akár a rossz cselekvésére (1).

1) 1Móz 30,19; Mt 17,12; Jak 1,14.

2. Eredeti ártatlan állapotában az embernek mind a szabadsága, mind a hatalma [*és képessége*] megvolt arra, hogy akarja és megcselekedje mindazt ami jó és elfogadható Isten előtt (2). Fennállt azonban az elbukás lehetősége is változó voltából eredően (3). [*A teljes szabadság elkerülhetetlenül magába foglalta az ingatagságot – a bukás szabadságát, ha az ember úgy dönt, hogy nem engedelmeskedik.*]

2) Préd 7,29; **3)** 1Móz 3,6.

3. Bűnbeesése következményeként az ember teljesen elvesztette minden jóra való képességét, azon szellemi jóknak akarására és véghezvitelére, melyek az üdvösséggel kapcsolatosak [*együtt járnak*] (4). Mint érzi [*nem lelki, hanem testi*] ember, bűneiben halott és mindenestől a jó ellen van (5). Éppen ezért, saját erejéből képtelen Isten felé fordulni [*megtérni*] vagy akár felkészülni [*akár kívánni vagy keresni*] az Isten felé fordulásra (6).

4) Róm 5,6; 8,7; **5)** Ef 2,1-5; **6)** Tit 3,3-5; Jn 6,44.

4. Mikor Isten egy bűnöst megtérít, és a bűnből kimentve a kegyelem állapotába helyezi, feloldozza a bűn természetes kötelékéből (7), és egyedül kegyelme által szabaddá [*és képessé*] teszi a lelki jó akarására és cselekvésére (8). Mindemelllett azonban a bűnös természet nyomai megmaradnak a megváltott bűnösben is, úgy hogy akarata sohasem tudja tökéletesen megragadni a jót, a gonosztól képtelen teljes egészében elszakadni (9). [*Miközben a megtért személy akarata még nem tökéletes, annyira már mégis helyre van állítva, hogy óriási mértékben feljavult. Megtérés előtt az akarat nem kívánja a lelki jó megcselekvését, ereje sincs hozzá.*]

7) Kol 1,13; Jn 8,36; **8)** Fil 2,13; **9)** Róm 7,15-23.

5. Az emberi akarat csupán a dicsőség állapotában lesz tökéletesen és változhatatlanul szabad kizárólag a jó akarására (10).

10) Ef 4,13.

10. Hatékony elhívás

[Isten hatékony, ellenállhatatlan elhívása]

1. Tetszik az Istennek, hogy akiket az életre predesztinált, hatékonyan elhívja (1) az általa kijelölt és elfogadott időben Igéje és Lelke által, a bűn és a halál állapotából – amelyben természetüknél fogva leledzenek – kegyelemre és üdvösségre Jézus Krisztus által (2). Elméjüket megvilágosítja, szellemi és üdvös módon, hogy megérthessék Isten dolgait (3). Elveszi köszívüket és hússzívet ad helyette (4). Megújítja akaratukat és mindenható ereje által a jónak kívánására és követésére indítja őket. Hatékonyan vonja őket Jézus Krisztushoz (5), s ők önként és teljesen szabadon jönnek, mivel az isteni kegyelem készsége tette őket.

1) Róm 8,30; 9,7; Ef 1,10-11; 2Thessz 2,13-14; 2) Ef 2,1-6; 3) ApCsel 26,18; Ef 1,17-18; 4) Ez 36,26; 5) 5Móz 30,6; Ez 36,27; Ef 1,19; 6) Zsolt 110,3; ÉnÉk 1,4.

2. Istennek ez a hatékony elhívása kizárólag szabad és sajátos kegyelméből ered, nem pedig olyasmi alapján, amit előre látott az emberben. Nem a teremtmény – aki teljesen passzív ebben a dologban – valamilyen képessége vagy tette [*tulajdonsága vagy cselekedete*] miatt történik (7). Amíg az ember a Szentlélek által életet és megújulást nem nyer, bűneiben halott (8). Isten hatalma kívülről nyúl bele életébe és képessé teszi arra, hogy válaszoljon Isten hívására, megragadva a felkínált és így közvetített kegyelmet, s nem kisebb hatalom van jelen e folyamatban, mint ami Krisztust feltámasztotta a halálból (9).

7) 2Tim 1,9; Ef 2,8; 8) 1Kor 2,14; Ef 2,5; Jn 5,25; 9) Ef 1,19-20.

3. A csecsemőkorban vagy fiatalon meghalt gyermekek újjászületnek és üdvösség kegyelmében részesülnek Krisztus és a Lélek által (10), Aki akkor, ott és olyan módon cselekszik, amint Neki tetszik (11). Ugyanez áll mindazon kiválasztott személyekre is, akik nem képesek az Ige külső hívását a prédikálás által felfogni [*megérteni*].

10) Jn 3,3-6; 11) Jn 3,8.

4. Azok, akik nem lettek kiválasztva, még ha hallják is az Igét és annak üdvösségre szóló hívását, vagy akár át is élhetnek valamit a Lélek gyakori munkája [*bizonyos fokú megértés és meggyőződés*] nyomán, mégsem üdvözülhetnek, mert nem lettek hatékonyan Krisztushoz vonva az Atya által, s ezért nem tudnak, nem is akarnak igazán Jézushoz jönni. Még kevésbé részesülhet az üdvösségben a Krisztus nélküli ember, függetlenül attól, milyen buzgó vallása gyakorlásában vagy élete rendezésében a természet világosságánál [*természetes értelmi képessége szerint*].

12) Mt 22,14; 13,20-21; Zsid 6,4-5; 13) Jn 6,44-45.65; 1Jn 2,24-25; 14) ApCsel 4,12; Jn 4,22; 17,3.

11. Megigazítás

1. Isten ingyen igazítja meg mindazokat, akiket hatékonyan [*végérvényesen*] elhív (1). Nem úgy történik ez, hogy igazságot plántál beléjük [*hogy igazakká teszi őket*], hanem megbocsátja bűneiket, igazaknak nyilvánítja [*deklarálja*] és fogadja el őket (2) kizárólag Krisztusért, nem azért ami bennük van vagy cselekedeteik alapján (3). Nem azért igazíttatnak meg, mert Isten beszámítja nekik igazságul akár hitüket, akár hitük cselekedetét [*gyakorlását*] vagy bármilyen egyéb evangéliumi [*keresztény*] engedelmisséget. Kizárólag és teljes mértékben azért igazíttatnak meg, mert Isten nekik tulajdonítja [*számítja be igazságul*] Krisztus igazságát, valamint az Ő egész törvény iránti aktív és halálában tanúsított passzív engedelmisségét

(4). Krisztus igazságosságát hit által fogadják el és arra alapozzák. Ez a hit nem tőlük van, nem maguk idézik elő, hiszen ez Isten ajándéka (5).

1) Róm 3,24; 8,30; **2)** Róm 4,5-8; Ef 1,7; **3)** 1Kor 1,30-31; Róm 5,17-19; Ef 2,8-10; **4)** Fil 3,8-9; **5)** Jn 1,12; Róm 5,17.

2. A Krisztus igazságosságát elfogadó és azon alapuló hit a megigazulás egyetlen eszköze (6). Azonban ez a hit nem meddő [üres] a megigazult egyén életében [ez a hit nem képezi az üdvösség egyetlen bizonyítékát], hanem mindig együtt jár az összes egyéb üdvös ajándékkal [tulajdonsággal]. Ez a hit szeretet által működik s így nem lehet halott hit (7) [hanem telve van Isten iránti szeretetteljes hálával, alázatosan odaszenteli magát Neki és örül, hogy bizonyosságot tehet Róla].

6) Róm 3,28; **7)** Gal 5,6; Jak 2,17-26.

3. Halála és engedelmissége révén Krisztus lefizette a megigazultak minden adósságát. A kereszten történt önfeláldozása és a bűneikért járó büntetés elszenvedése által megfelelően [specifikusan], valóságosan, tökéletesen kielégítette az isteni igazságszolgáltatást érdekükben (8). Mivel az Atya érettük adta ide Krisztust és mivel az Ő engedelmisségét és engesztelő áldozatát fogadta el az övéké helyett (szabadon és nem azért, mert talált volna valami érdemeset bennük) (9), ezért teljes mértékben és kizárólag ingyen kegyelemből igazíttatnak meg, hogy Isten megkövetelt igazsága és gazdag kegyelme dicsőüljön meg a bűnös megigazításában (10).

8) Zsid 10,14; 1Pt 1,18-19; Ézs 53,5-6; **9)** Róm 8,32; 2Kor 5,21; **10)** Róm 3,26; Ef 1,6-7; 2,7.

4. Isten öröktől fogva elrendelte [eldöntötte, elhatározta] az összes kiválasztott megigazítását (11), s az idők teljességében Krisztus meghalt ezek bűneiért és feltámadt megigazulásukért (12). Egyénileg azonban csak akkor igazíttatnak meg, amikor a Szentlélek, a megszabott időben, Krisztus munkájának áldását rájuk alkalmazza (13).

11) Gal 3,8; 1Pt 1,2; 1Tim 2,6; **12)** Róm 4,25; **13)** Kol 1,21-22; Tit 3,4-7.

5. Isten folytatja a megigazultak vétkeinek megbocsátását (14). És, noha soha ki nem eshetnek a megigazult helyzetből [státuszból] (15), ha bünt cselekszenek, Isten atyai nemtetszését váltják ki magukra nézve (16). Ilyenkor, míg meg nem alázzák magukat, be nem vallják bűneiket és nem esedeznek Isten bocsánatáért, valamint meg nem újulnak [újból következetesen járnak] a hitben és bűnbánatban, Isten megvonja tőlük „arcának világosságát” (17).

14) Mt 6,12; 1Jn 1,7-9; **15)** Jn 10,28; **16)** Zsolt 89,31-33; **17)** Zsolt 32,5; Zsolt 51; Mt 26,75.

6. Az Ótestamentum hívőinek megigazulása ugyanúgy ment végbe, mint az Újtestamentumban élőké.

18) Róm 4,22-24; Gal 3,9.

12. Örökbefogadás

1. Isten megadta [garantálta], hogy Őerte Krisztusban, egyetlen Fiában minden megigazult személy az örökbefogadás kegyelmében részesüljön (1), ami alapján Isten gyermekei közé tartozhatnak és élvezhetik az ezzel járó szabadságot és kiváltságokat (2). Az Ő nevét viselik (3) és az örökbefogadás Lelkét is megkapták (4), úgyhogy bátran járulhatnak a kegyelem trónja elé és így kiálthatnak: „Abba, Atya” (5). Isten megkönyörül rajtuk (6) [törődik velük könyörületes szeretetével], oltalmába veszi őket (7), gondjukat viseli (8), de Atyaként meg is fenyíti őket (9) viszont sosem veti el őket teljesen (10), hanem el vannak pecsételve a megváltás napjára (11), mikor az ígéretek örökölni fogják, mint az örök üdvösség örökösei (12).

1) Ef 1,5; Gal 4,4-5; 2) Jn 1,12; Róm 8,17; 3) 2Kor 6,18; Jel 3,12; 4) Róm 8,15; 5) Gal 4,6; Ef 2,18; 6) Zsolt 103,13; 7) Péld 14,26; 8) 1Pt 5,7.9; 9) Zsid 12,6; 10) Ézs 54,8-9; JerSir 3,31; 11) Ef 4,30; 12) Zsid 1,14; 6,12.

13. Megszentelődés

1. Akik Krisztussal egyesültek, hatékony elhívásban részesültek és újjászülettek, Isten új szívet és elmét teremtve bennük Krisztus halálának és feltámadásának érdeme alapján, további megszentelődésben részesülnek valóságosan és személyesen (1). Krisztus halálának és feltámadásának érdemében, valamint Ígéje és Lelke bennük való lakozása által (2) lerombolja a bűn hatalmában álló test uralmát (3) *[véget vet a bűn teljes fennhatósága korszakának]*. A bűnös test különböző gonosz kívánságai *[és vágyai]* fokozatosan gyengülnek. Krisztus népe megöli a testet indulataival együtt (4) *[halálba adják őket – lemondanak róluk]*, fokozatosan megelevenedik *[életre kel]* és megerősödik minden üdvös kegyelmi ajándékban (5) az igazi *[valódi]* szentség gyakorlására, amely nélkül senki sem látja meg az Urat (6).

1) ApCsel 20,32; Róm 6,5-6; 2) Jn 17,17; Ef 3,16-19; 1Thessz 5,21-23; 3) Róm 6,14; 4) Gal 5,24; 5) Kol 1,11; 6) 2Kor 7,1; Zsid 12,14.

2. A megszentelődés az ember egészére kiterjed (7), mégis életében befejezetlen marad. A bűn romlottságának bizonyos maradványa továbbra is fertőzi az ember tagjait (8), s egy állandó, soha meg nem szűnő belső harcot eredményez *[mely nem is végződhet megbékélésben]*, ahol a test a lélek, a lélek a test ellen küzd (9).

7) 1Thessz 5,23; 8) Róm 7,18.23; 9) Gal 5,17; 1Pt 2,11.

3. A test és lélek harcában ugyan ideiglenesen felülkerekedhet *[érvényesülhet, dominálhat]* a bűn romlott maradványa (10), azonban Krisztus megszentelő Lelke erejének folyamatos segítségével az újjászületett rész győzelmet nyer *[felülkerekedik]* (11). A szentek tehát növekszenek a kegyelemben, az Isten félelmében való szentség tökéletesítése *[megvalósítása]* irányában. Öszintén igyekeznek mennyei életet folytatni, evangéliumi engedelmisséget tanúsítva mindazon parancsolatok iránt, melyeket Krisztus, mint fejük és királyuk részükre Igéjében lefektetett (12).

10) Róm 7,23; 11) Róm 6,14; 12) 2Kor 3,18; 7,1; Ef 4,15-16.

14. Üdvözítő hit

1. A hit kegyelmi ajándéka által képesek a választottak lelkük üdvösségét szolgáló hitre jutni. Ez az ajándék Krisztus Lelkének munkája szívükben (1). Általában *[normális esetben]* az Ige hirdetése által jön létre (2). Isten Szava, annak hirdetése, a bemelegítés, az Úrvacsora, az ima és egyéb Istentől rendelt eszközök által gyarapítja és erősíti ezt a hitet az Úr, a Lélek munkáján keresztül (3).

1) 2Kor 4,13; Ef 2,8; 2) Róm 10,14-17; 3) Lk 17,5; 1Pt 2,2; ApCsel 20,32.

2. Hit által a keresztyén igaznak fogad el mindent, ami Isten Igéjében ki lett jelentve, mivel a Szentírás magának Istennek a tekintélyével rendelkezik (4). *[Az üdvözítő hit arra készíti az embert, hogy az egész Bibliát Isten szavaként fogadja el. Teszi ezt ösztönösen és teljes szívvel]*. Üdvözítő hite révén a keresztyén érzékeli az Ige kiválóságát, amely túlszárnyal minden egyéb írást és dolgot a világon (5), mivel az Ige Isten dicsőségét ragyogtatja fel, bemutatva egyedülálló tulajdonságait, Krisztus természetének és tisztségeinek kiválóságát, valamint a Szentlélek munkájában és tetteiben megnyilvánuló erejét és teljességét.
- Ily módon a keresztyén fenntartás nélküli bizalommal lehet a hite tárgyát képező Igazság iránt (6), és alkalmas lesz arra is, hogy meglássa és válaszoljon az Ige különböző szakaszaiban található különféle tanításaira. Az üdvözítő hit felkészíti arra, hogy felfogja és engedelmeskedjen a parancsolatoknak (7),

meghallja a fenyegetéseket [*figyelmeztetéseket*] félelemmel és tisztelettel (8), valamint a földi és az eljövendő életre vonatkozó isteni ígéretek örömteli megragadására (9).

- A megtartó hit első és legfőbb mozzanatai Krisztushoz kapcsolódnak, amikor a lélek egyedül Krisztust fogadja el és be, szintén Rá hagyatkozik megigazulásért, megszentelődésért és örök életért a kegyelem szövetsége folytán (10).

4) ApCsel 24,14; **5)** Zsolt 19,7-10; 119,72; **6)** 2Tim 1,12; **7)** Jn 15,14; **8)** Ézs 66,2; **9)** Zsid 11,13; **10)** Jn 1,12; ApCsel 16,31; Gal 2,20; ApCsel 15,11.

3. Ez a hit, bár különböző fokozatai vannak – lehet erős vagy gyenge (11) – ennek ellenére, még a leggyengébb pontján is merőben különbözik természetében (az üdvözítő kegyelem egyéb aspektusaihoz hasonlóan) az ideiglenesen megtapasztalt hittől és teljesen más kategóriába tartozik mint az ideiglenes hívők által birtokolt hit és általános kegyelem (12). Következésképp, bár gyakran támadásnak és gyengülésnek van kitéve, a megtartó hit végül is győzelemet arat (13), mígnem sokakban a teljes bizonyosság eléréséig növekszik Krisztus által (14), aki mind „szerzője”, mind „bevezetője” hitünknek (15).

11) Zsid 5,13-14; Mt 6,30; Róm 4,19-20; **12)** 2Pt 1,1; **13)** Ef 6,16; 1Jn 5,4-5; **14)** Zsid 6,11-12; Kol 2,2; **15)** Zsid 12,2.

15. Életre és üdvösségre vezető megtérés

1. Azok a kiválasztottak, akik életük érettebb éveiben [*felöltött korban*] jutnak el a megtérésre [*bűnbánatra*], miután egy ideig bűnös természetük szerint [*megtérés nélkül*] éltek, és ebben az állapotban különféle gonosz kívánságok és élvezetek után jártak, Isten örök életre vezető megtérést [*bűnbánatot*] ad nekik egy hatékony elhívás által (1).

1) Tit 3,2-5.

2. Nincs olyan ember a földön, aki csak jót cselekedne és bűn nélküli lenne (2); még a legjobbak is képesek arra, hogy a bennük levő romlott természetük álnoksága és ereje által, valamint a kísértések [*magasabb erők*] hatására súlyos bűnökbe essenek és így Istent felingereljék. Ezért kegyelmi szövetségében Isten irgalmasan úgy rendelkezett, hogy azok a hívők, akik bűnt követnek el és elesnek, bűnbánat [*megtérés*] révén meg legyenek újítva [*visszaállíttassanak*] megváltott állapotukba visszakerülve (3).

2) Préd 7,20; **3)** Lk 22,31-32.

3. Az üdvösségre vezető bűnbánat [*megtérés*] evangéliumi kegyelmi ajándék (4), amely által egy személy, aki a Szentlélek segítségével megérezi saját bűnének sokoldalú gonoszságát s Aki Krisztusban való hit által arra ösztönzi, hogy megalázza magát bűnös volta miatt „Isten szerint való szomorúsággal”, önmegvetéssel [*undorodva önmagától és szégyenkezve önmaga miatt*] (5). Az ilyen megtérésben a személy bocsánatért és kegyelmi megerősödésért könyörög. Célja és igyekezete [*törekvése és vágyakozása*] a Szentlélek ereje által, hogy Isten színe előtt járjon és teljesen az ő tetszésére éljen minden dologban (6).

4) Zak 12,10; ApCsel 11,18; **5)** Ez 36,31; 2Kor 7,11; **6)** Zsolt 119,6 és 128.

4. Mivel „a halál testét” hordozzuk [*a folyamatos vétkezés, romlottság miatt*], mely a gonoszságra hajlik, a bűnbánatot [*megtérést*] egész életünk folyamán gyakorolni szükséges. Minden ember kötelessége tehát, hogy minden tudatos bűnét megbánja, igaz bűnbánatot tartva (7) [*azaz a számára ismert minden egyes bűnt néven nevezzen és megtérjen belőle*].

7) Lk 19,8; 1Tim 1,13-15.

5. Kegyelmi szövetségében Isten lehetővé tette Krisztus által a hívők megtartását az üdvösség állapotában, így habár még a legkisebb bűn is kárhozatos (8), nincs olyan nagy bűn, ami kárhozatot hozna arra, aki

töredelmes bűnbánatot [*megtérést*] tart (9). Ez szükségessé [*lényegessé*] teszi a bűnbánat fontosságának szüntelen prédikálását.

8) Róm 6,23; 9) Ézs 1,16-18; 55,7.

16. Jó cselekedetek

1. Csak azok a cselekedetek számítanak jó cselekedeteknek, amelyeket Isten szent Igéje parancsként adott az embernek (1). Az egyéb cselekedetek, amelyeket nem az Ige hatalmazott fel [*engedélyezett*], hanem emberek gondoltak ki vakbuzgóságból vagy állítólagos jó célok érdekében, nem tartozhatnak e csoportba (2). [*Ennél fogva, a karitatív tettek, stb. nem számítanak jó cselekedeteknek önmagukra nézve. A jócselekedetek Isten iránti engedelmességgel kezdődnek az Ige felszólítása és parancsa folytán. Ezek iránt engedetlenül viselkedő hitetlenek nem végezhetnek jócselekedeteket (lásd 7. paragrafus).]*

1) Mik 6,8; Zsid 13,21; 2) Mt 15,9; Ézs 29,13.

2. A valódi jó cselekedetek, melyek Isten parancsolatainak való engedelmességből származnak ezek: az igazi és élő hit gyümölcsei és jelei (3). Általuk a hívők kifejezik és jelzik hálás voltukat (4), üdvösségük felőli bizonyosságuk erősödik (5), testvéreik javát szolgálják, keresztyén tanúsággal fénylenek [*szóbeli bizonyágtevésüket magatartásukkal ékesítik*] (6), ellenfeleik száját elhallgattatják [*magatartásukkal elnémítják azokat, akik ellenállnak az Evangéliumnak*] és dicsőséget adnak Istennek (7), Aki Krisztusban újjáteremtette őket jó cselekedetekre (8) és mint ilyenek, szentséget tanúsító [*igazoló*] gyümölcsöt teremnek; ez [*a folyamat*] végül az örök életre vezet (9).

3) Jak 2,18-22; 4) Zsolt 116,12-13; 5) 1Jn 2,3-5; 2Pt 1,5-11; 6) Mt 5,16; 7) 1Tim 6,1; 1Pt 2,15; Fil 1,11; 8) Ef 2,10; 9) Róm 6,22.

3. A hívők jó cselekedetre való képessége nem önmagukból eredő adottság, hanem teljes egészében Krisztus Lelkétől származik (10). A megtéréskor nyert kegyelmi adományok mellett a szükség van még ugyanazon Szentlélek további valós befolyására, ami által az akarat és képesség az Ő tetszését szolgáló jó cselekedet felé irányul (11). Ez nem jelenti azt, hogy szabadon elhanyagolhatják kötelességeiket, mint akiknek nincs semmilyen felelősségük, ameddig a Lélek nem ad nekik valamilyen speciális indítékot [*impulzust vagy motivációt*]. Feladatuk, hogy szorgalmasan felgerjesszék [*használják*] és gyakorolják Istennek bennük levő kegyelmi ajándékait (12).

10) Jn 15,4-5; 11) 2Kor 3,5; Fil 2,13; 12) Fil 2,12; Zsid 6,11-12; Ézs 64,7.

4. Még azok is, akik e földi életben az Isten iránt engedelmesség lehető legmagasabb fokára jutnak el, nagyon messze járnak attól, hogy túlbuzgók legyenek [*lásd a lentebbi magyarázatot*] és túlszárnyalják Isten követeléseinek teljesítését, hiszen sokszor még kötelességeik elvégzése terén is híjával vannak (13). [*A túlbuzgóság cselekedetei (latinul supererogatio) nem léteznek. Ezek (a Római Katolikus Egyház szerint) olyan cselekedetek, amelyek emberi érdemből felesleget termelnek, többet mint amennyire az embernek szüksége lenne és ezért bekerül egy „közös alapba”, ahonnan másoknak tulajdonítják majd. Róma szerint Szűz Mária dicsekedhet ezzel a teljesítménnyel és vele együtt a „szentek” is.]*

13) Jób 9, 2-3; Gal. 5,17; Lk 17,10.

5. Még legjobb cselekedeteinkkel sem érdemelhetjük ki Istentől a bűnbocsánatot, sem az örök életet, mivel azok nincsenek arányban [*óriási egyensúlyhiány*] az eljövendő dicsőséggel. Továbbá, végtelen a távolság köztünk és Isten között, egyetlen tettünk sem fogadható el részéről mint büntartozásunk törlesztése és nem elégíti meg Őt (14). Sőt, mikor minden tőlünk telhetőt megtettünk, csak azt tettük, ami kötelességünk volt és „haszontalan szolgál” maradtunk. Azt sem szabad elfelednünk, hogy amennyiben cselekedeteink jók, azok a Szentlélek munkájának gyümölcsei (15) [*és ezért nem miénk az érdem*]. Még ekkor is, jó cselekedeteink

[amelyeket Isten maga hívott elő] annyira fertőzöttek, elegyedve gyengeséggel és gyarlósággal, hogy képtelenek Isten szigorú ítéletét kiállni (16).

14) Róm 3,20; Ef 2,8-9; Róm 4,6; **15)** Gal 5,22-23; **16)** Ézs 64,6; Zsolt 143,2.

6. Mindazonáltal, teljesen függetlenül attól, hogy a hívők Krisztus által fogadtattak el egyéni lelkeként, jó cselekedeteik is Krisztus által vannak elfogadva (17), nem mintha (jelenlegi) életükben szeplőtelenek és feddhetetlenek lennének Isten szemében, de mivel az Ő Fián keresztül tekint rájuk és tetszett Neki, hogy elismerje és megjutalmazza az őszinte igyekezetet, még ha sok gyengeség és gyarlóság is kíséri azt (18).

17) Ef 1,6; 1Pt 2,5; **18)** Mt 25,21-23; Zsid 6,10.

7. Az újjá nem született emberek cselekedetei lehetnek ugyan Istentől vett parancsok végrehajtásai vagy sajátmaguk és mások javát szolgáló tettek (19), mégis mivel nem hit által megtisztult szívből származnak (20), nem az Írásban előírt módszer [*helyes magatartás*] szerint vannak végrehajtva (21); nem Isten dicsőítése a végső céljuk (22), ezért bűnös cselekedeteknek bizonyulnak, amelyek nem váltják ki Isten tetszését, és nem tehetik az embert a kegyelem elfogadására alkalmassá (23). Mégis, ezeknek a cselekedeteknek elhanyagolása Isten előtt bűnösebbé és nemtetszőbbé teszi az újjá nem született embereket, mint maga a véghezvitelük (24).

19) 2Kir 10,30; 1Kir 21,27; **20)** 1Móz 4,5; Zsid 11,4-6; **21)** 1Kor 13,1; **22)** Mt 6,2-5; **23)** Ám 5,21-22; Róm 9,16; Tit 3,5; **24)** Jób 21,14-15; Mt 25,41-43.

17. A szentek kitartása

[Állhatatosságuk vagy rendületlen folytonosságuk a kegyelem állapotában]

1. Akiket Isten elfogadott ama Szerelmesben [*az Úr Jézus*] és hatékonyan elhívott és megszentelt Lelke által, valamint megajándékozott választottainak drága hitével, azok nem eshetnek ki teljes mértékben, sem véglegesen a kegyelemből, hanem bizonyosan kitartanak [*határozottan állhatatosak maradnak*] ebben az állapotban és megtartatnak az örök életre. Köszönhető ez annak, hogy Isten soha meg nem bánja [*soha nem gondolja meg magát*] elhívásukat és a nekik adott ajándékait. Következésképpen, Isten folyamatosan megeremti és erősíti bennük a hitet, bűnbánatot [*megtérést*], szeretetet, örömet, reménységet és a Lélek összes többi kegyelmi ajándékát, amelyek halhatatlanságra vezetnek (1).

Viharok és megpróbáltatások jöhetnek és a szenteknek ütközhetnek, mégsem sodorják le a szikla-alapról amelyen szilárdan állnak hit által. Még ha hitlenség [*beleértve a hit hiányát*] és a Sátán kísértése elhomályosítanak is szemeiket és beárnyékolják érzelmeiket egy időre, hogy ne lássák és ne érzékeljék Isten világosságát és szeretetét (2), Isten változatlan [*ugyanaz*] marad, és bizonytalanságot megtartja őket hatalma által, amíg üdvösségük nem lesz teljes és birtokba nem vehetik mennyei örökségüket, mert markaiba metszette fel őket és neveik be vannak írva öröktől fogva az Élet Könyvébe (3).

1) Jn 10,28-29; Fil 1,6; 2Tim 2,19; 1Jn 2,19; **2)** Zsolt 89,31-32; 1Kor 11,32; **3)** Mal 3,6; Ézs 49,16.

2. A szentek kitartása nem saját szabad akaratukon múlik, hanem a kiválasztás változhatatlan dekrétumából [*rendeletéből*] ered (4), ami viszont az Atya Isten szabad és töretlen [*változhatatlan*] szeretetének, Jézus Krisztus érdeme [*akikért Ő meghalt, nem maradhatnak le az üdvösségről*] és közbenjárása hatékonyságának [*ereje és biztos sikere*], a szentekkel való egységének [*közösségének*] (5) függvénye.

- Függ továbbá Isten esküjétől [*ünnepélyes fogadalmától*] és Szentlelke [*aki nem vall soha kudarcot*] állandó jelenlététől (6),

- valamint Isten magvától [*amely nem pusztulhat el*], amely bennük van (7) és maga a kegyelem szövetségének természetétől. (8) [*A szövetség megállapítja, hogy a megmentett lelkek sosem hajolnak el.*] Mindezen tényezők garantálják a szentek kitartásának és biztonságának bizonyosságát és tévedhetetlenségét.

4) Róm 8,30, 9,11-16; **5)** Róm 5,9-10; Jn 14,9; **6)** Zsid 6,17-18; **7)** 1Jn 3,9; **8)** Jer 32,40.

3. A szentek súlyos bűnökbe eshetnek a Sátán és a világ kísértése által, mert megmaradó bűnös hajlamaik felülkerekedhetnek bennük és mert elhanyagolhatják azon eszközöket, amelyeket Isten az eleséstől való védelemre adott nekik.

Ebben az állapotban folytathatják életüket bizonyos ideig (9). Ezzel Isten nemtetszését vonják magukra, megszorítják a Szentlelket (10), megkárosítják kegyelmi ajándékaikat és lelki jólétüket (11). Szívük megkeményedik, lelkiismeretük megsebesül (12), fájdalmat és megbotránkozást [*bántást*] okoznak másoknak, amivel kihívják magukra Isten időszakos [*jelenlegi*] büntetéseit (13).

Mégis [*mindezek ellenére*] megújítják majd [*idő múltával*] bűnbánatukat [*megtérésüket*] és Jézus Krisztusba vetett hit által mindvégig megtartatnak (14).

9) Mt 26,70-74; **10)** Ézs 64,5-9; Ef 4,30; **11)** Zsolt 51,10-12; **12)** Zsolt 32,3-4; **13)** 2Sám 12,14; **14)** Lk 22,32.61-62.

18. Az üdvösség bizonyossága

1. Noha némely ideiglenes hívő és újjá nem született ember hamis reménységgel és testies elbizakodottsággal önmagát hiú módon ámíthatja, hogy Isten kegyeltje és az üdvösség állapotában van, az ilyen reménységük végül mégis megsemmisül [*elhal*] (1). Azok viszont, akik igazán hisznek az Úr Jézus Krisztusban és őszintén szeretik Őt, arra törekedve, hogy legjobb lelkiismeretük szerint akaratahoz igazodva éljenek, már e Földön is határozott bizonyosságot nyerhetnek kegyelmi állapotukra nézve. Az Isten dicsőségének reménysége örömmel tölti be őket (2), mert tudják, hogy e reménységükben meg nem szégyenülnek (3). [*Ez a reménységük soha nem okoz csalódást nekik és nem hagyja cserben őket, mivel Isten megáldja őket, meghallgatja imádságukat és végül a dicsőségbe viszi őket.*]

1) Jób 8,13-14; Mt 7,22-23; **2)** 1Jn 2,3; 3,14-24; 5,13; **3)** Róm 5,2-5.

2. Isten szentjeinek üdvbizonyossága nem merő feltevésen alapuló találgatás [*ingatag talajon álló feltevés*], sem nem egy gyarló [*esendő*] reménységre épülő valószínű meggyőződés, hanem tévedhetetlen hitbizonyosság (4), amelynek alapja Krisztus vére és igazságossága, ahogyan azt az evangélium kijelentette (5). [*A világ Üdvözítőjének történelmi tettein alapul.*] A Szentlélek kegyelmi ajándékainak belső bizonyosságára [*a kegyelem jelenlétét igazoló jelzések vagy bizonyítékok*] is épül, egybekötve Isten határozott ígéreteivel (6). Ugyancsak a Szentlélek, mint az örökbefogadás Leleke, tanúságot tesz a kiválasztottak mellett, együtt tanúskodva lelkünkkel, hogy Isten gyermekei vagyunk [*egy érzékelt, lelki bizonyosság*] (7). Mindezen tanúságtételek következtében a kiválasztottak szívét megőrzi az alázat és szentség állapotában (8).

4) Zsid 6,11.19; **5)** Zsid 6,17-18; **6)** 2Pt 1,4-11; **7)** Róm 8,15-16; **8)** 1Jn 3,1-3.

3. Ez a tévedhetetlen üdvbizonyosság nem kötődik annyira a hit lényegéhez, hogy automatikus és elkerülhetetlen tapasztalat legyen. A valódi hívő egyén gyakran csupán hosszú idő és számos nehézséggel járó küzdelem után részesül benne (9). Az üdvbizonyosság nem különleges kijelentésből ered, hanem a kegyelmi adottságok [*eszközök*] helyes felhasználásából, a Szentlélek ismeretre képesítő munkájából származik, amely révén felfogja Isten ingyen osztott dolgait (10).

Mivel szabadon elérhető, minden hívőnek feladata, hogy a legnagyobb szorgalommal törekedjen elhívásának és kiválasztásának bizonyosságára, hogy szíve a Szentlélekben való békességben és örömben bővüljön, gyarapodjon szeretete és hálája Isten iránt, valamint tapasztalja, hogy kötelességteljesítésére nézve is készségesebb és odaadóbb lesz, a feladatokat jókedvvel tudja végezni. Mindezek természetes következményei az üdvbizonyosság állapotának (11) és tanúsítják, hogy a kiválasztottság tudata nem készlet felelőtlen életmódra [*lazaságra*].

9) Ézs 50,10; Zsolt 77,1-2; Zsolt 88; **10)** 1Jn 4,13; Zsid 6,11-12; **11)** Róm 5,1-5; 14,17; Zsolt 119,32; **12)** Róm 6,1-2; Tit 2,11-14.

4. A valódi hívők is úgy találhatják, hogy üdvbizonyosságuk nincs mindig egy szinten; néha erősebb, néha gyengébb vagy akár szünetel [*ideiglenesen felfüggesztve*]. Lehetnek saját maguk az okai ennek a

megőrzésében tanúsított hanyagság által (13), vagy ha beleesnek valamilyen rendkívüli bűnbe, amely megsebesíti lelkiismeretüket és megszorítja a Szentlelket (14), vagy valamilyen hirtelen támadt és erőteljes kísértés megtámadja őket (15). Isten is visszavonhatja „arcának fényességét”, hogy sötétség vegye őket körül – mert néha még azokkal is megteszi ezt, akik félik az Ő nevét (16).

Mégis *[akármilyen is legyen a bizonyosság gyengülésének oka vagy időtartama]* a hívők sosem maradnak Isten magva *[a lényeges lelki identitás, új élet]* (17) és a hitben való élet *[amely az örökkévalóság értékeibe kapaszkodik]* nélkül (18) valamint Krisztus és a testvérek szeretete, a szív őszintesége és lelki kötelességtudat nélkül. Ezek és a Szentlélek munkája következtében üdvbizonyosságuk idővel újraéled (19). Addig, míg ez megtörténik, ugyanezek a kegyelmi források megóvják őket a végső kétségbeeséstől (20).

13) ÉnÉk 5,2-6; **14)** Zsolt 51,8-14; **15)** Zsolt 116,11; 77,7-8; 31,22; **16)** Zsolt 30,7; **17)** 1Jn 3,9; **18)** Lk 22,32; **19)** Zsolt 42,5-11; **20)** JerSir 3,26-31.

19. Isten törvénye

1. Isten az engedelmesség egyetemes törvényét adta Ádámnak, amelyet szívébe vésett. Egy külön parancsban megtiltotta, hogy egyen a jó és gonosz tudásának fájáról (1). Így Ádám és összes utóda személyes, tökéletes, pontos és állandó *[folyamatos]* engedelmségre lettek kötelezve (2). Isten a törvény betöltése esetére az élet jutalmát, megszegése esetére a halált mint büntetést helyezte kilátásba. Ugyanakkor a törvény megtartásához felruházta Ádámot a szükséges erővel és képességgel (3).

1) 1Móz 2,16-17; Préd 7,29; **2)** Róm 10,5; **3)** Gal 3,10-12.

2. Ugyanaz a törvény, melyet Isten eredetileg az ember szívébe vésett, Ádám bűnesete után is az igazságosság tökéletes zsinórmértéke maradt (4), s a Sinai hegyen Isten két kőtáblára rögzítve, a Tízparancsolatban újra az embernek adta. Ezek közül az első négy parancsolat az Isten iránti kötelességeinkkel, a fennmaradó hat pedig embertársainkkal szembeni kötelezettségeinkkel foglalkozik (5). *[Együttesen mint alapvető erkölcsi törvények váltak ismertté és elfogadottá.]*

4) Róm 2,14-15; **5)** 5Móz 10,4.

3. A Törvény mellé, amelyet általában erkölcsi törvénynek nevezünk, Isten ceremoniális törvényeket is adott Izráel népének, azzal a céllal, hogy ezek mint „típusok” kiábrázolják az eljövendő dolgokat *[szimbólikus jelentőséggel rendelkező szertartások, amelyek valami másra utalnak]*. Két csoportra oszthatjuk őket. Ezekbe különösképp az istentiszteleti szertartások tartoznak, melyek Krisztusra mutatnak *[előrevetítik]*, tulajdonságait és cselekedeteit, szenvedését és számunkra megszerzett áldásait jelképezik (6). Ugyanakkor előírásokat is tartalmaznak különféle erkölcsi kötelezésekkel kapcsolatosan (7).

[Isteni határozat szerint] Mindezen ceremoniális törvények kötelező erővel vonatkoztak az emberre egészen addig, míg az újtestamentumi időben Jézus Krisztus, az igaz Messiás, az egyedüli törvényadó meg nem jelent, fel nem függesztette és el nem törölte ezeket a törvényeket az Atya felhatalmazása alapján (8).

6) Zsid 10,1; Kol 2,17; **7)** 1Kor 5,7; **8)** Ef 2,14-16; Kol 2,14-17.

4. Izráel népének különféle igazságszolgáltatási *[polgári]* törvényeket is adott Isten, melyek érvényüket veszítették Izráel, mint nemzet megszűnésekor. Ezeknek ma már nincs kötelező erejük senkire se nézve, mivel ezen nemzet jogrendszerét alkották. Azonban ettől függetlenül általános jogrendszerük *[az igazság és méltányosság bennük található elvei]* a modern időkben is alkalmazhatók, nem mert Mózes törvényei, hanem lényükből eredően (9).

9) 1Kor 9,8-10.

5. Az erkölcsi törvényeknek való engedelmség örök időkre kötelező mind a megigazultak, mind a többi ember számára (10); és nemcsak azok tartalma iránti elismerésből, hanem Isten, a Teremtő, e törvények Szerzőjének tekintélye iránti tiszteletből (11). Krisztus az Evangéliumban nemhogy eltörölné az

engedelmesség szükségességét, hanem *[ellenkezőleg]* kifejezetten megerősíti az erkölcsi törvények betartása iránti köteleességünket (12).

10) Róm 13,8-10; Jak 2,8-12; **11)** Jak 2,10-11; **12)** Mt 5,17-19; Róm 3,31.

6. Noha az igaz hívők nincsenek a törvény mint „cselekedetek szövetsége” alatt, ami megigazíthatná vagy elítélhetné őket (13), mégis nagyon hasznos és szükséges számukra és a többi emberre is, mert, mint az életszabályok gyűjteménye, Isten akaratáról és kötelességeikről tájékoztat. Irányítja és kötelezi őket, hogy ennek megfelelően járjanak el.

Felfedi és leleplezi természetük, szívük és életük bűnös fertőzöttségét, s ha a törvényt önvizsgálatra használják, még inkább meggyőződhetnek bűnös voltukról, megalázva magukat a bűnt jobban meggyűlölköhetnek (14). A törvény ugyanakkor még világosabbá teszi számukra Krisztusra való ráutaltságukat, s nyilvánvalóbb lesz Krisztus engedelmességének tökéletessége *[a törvény irányt az ő érdekükben]*. Továbbá, azon oknál fogva, ahogyan a bűnt megtiltja, a törvény hasznos az emberek újjászületésére *[önvizsgálat által]*, hogy romlottságukat *[a bűnre való hajlamukat]* csírájában elfojtsák. A törvény fenyegetései nyomán a kiválasztottak megláthatják, hogy bűneik mit érdemelnek valójában és milyen bajokat okoznak ebben az életben még az újjászületett egyéneknek is, akik a törvény átkától és töretlen szigorától megszabadultak.

Hasonlóképpen, a törvénnyel kapcsolatos ígéretek azt jelzik a hívőknek, hogy Isten helyesli az engedelmességet, és milyen áldásokat remélhetnek a törvény betöltése és megtartása következtében, bár ezek nem tekinthetők az ún. „cselekedetek szövetsége” alapján megérdemelteknek *[Ez természetesen a törvény minden része iránti állandó tökéletes engedelmességet feltételezne]*. Ha valaki jót cselekszik és kerüli a gonoszt, ez nem jelenti azt, hogy a törvény alatt és nem a kegyelem állapotában van (15).

13) Róm 6,14; Gal 2,16; Róm 8,1; 10,4; **14)** Róm 3,20; 7,7; stb. **15)** Róm 6,12-14; 1Pt 3,8-13.

7. Isten törvényének az előbbieken említett használata nincs ellentmondásban az Evangéliumban hirdetett kegyelemmel *[a nem érdemelt irgalom és kegyelem Evangéliuma]*, hanem édesen *[tökéletesen]* egybesimulnak (16), mikor a Krisztus Lelke az ember akaratát leigazza és képessé teszi arra, hogy szabadon és készségesen tegye Isten akaratát, amint az a törvényben le van fektetve (17).

16) Gal 3,21; **17)** Ez 36,27.

20. Az Evangélium és kihatása

1. Mivel a „cselekedetek szövetsége” az ember bűnesete folytán felbomlott és így alkalmatlaná vált az életre *[használhatatlan az élet közlésére]*, tetszett Istennek, hogy megígérje Krisztust, az asszony magvát *[1Mózes 3-ban]* a kiválasztottak elhívásának eszközéül, hogy életre keltse bennük a hitet és bűnbánatot *[megtérést]* (1). Ebben az *[a legelső]* ígéletben jelentette ki az Evangélium lényegét *[annak magvát és lényegét]*, mint a bűnösök megtérésére és üdvösségére vezető hatékony *[érvényes és eredményes]* eszközt.

1) 1Móz 3,15; **2)** Jel 13,8.

2. Krisztus és az általa szerzett üdvösség ígéletét egyedül Isten Igéje jelentette ki (3). Sem a teremtés, sem a gondviselés cselekedetei a természet világosságában nem képesek Krisztust és kegyelmét még általános vagy akár homályos *[részleges]* módon sem kinyilatkoztatni (4). Ezért azok, akik nélkülözik az Evangélium kinyilatkoztatását az ígéletben, annyival inkább képtelenek, hogy pusztán a természet világosságánál *[stb.]* eljussanak az üdvözítő hitre és bűnbánatra *[megtérésre]* (5).

3) Róm 1,17; **4)** Róm 10,14-17; **5)** Péld 29,18; Ézs 25,7; 60,2-3.

[A következőkben érintetlenül hagytuk az eredeti szöveget, amelyet majd egy magyarító paragrafus követ.]

3. A bűnösök részére kijelentett Evangélium, akár egyének, akár nemzetek számára lett adva, különböző időkben és különféle részletekben, ígéréteinek és az engedelmesség követelményeinek hozzáadásával,

kizárólag Isten szuverén akaratából és tetszéséből származik (6). Nem bővült semmilyen ígérettel, amely az emberi természetes képességek kellő tökéletesítésére utalna, a természet világossága folytán sem jöhet ilyesmi létre, amire eddig senki sem volt képes és nem is lehet (7). Így a különböző korokban az Evangélium prédikálása Isten örök és bölcs tanácsvégzése nyomán különböző egyéneknek, népeknek, különböző kiterjedésben és változatos módon vált elérhetővé.

Magyarázó paragrafus: -

3. Az Evangélium kinyilatkoztatása a bűnösöknek különböző időkben és sok különálló részletben történt, míg végül kiegészült a megkívánt választ körülíró ígéretekkel és útmutatásokkal, amelyeket kizárólag Isten egyeduralkodó [*szuverén*] akarata és jótetszése biztosított a nemzeteknek és egyéneknek. (6) Soha nem annak folytán adatott nekik az Evangélium, hogy megígérték volna (vagy bármilyen jó szándékot mutattak volna ez irányba) hogy életüket a helyes dolgoknak szánják és megváltoztatják útjaikat egyedül a józan észről vezetve. Ilyen ígéretet soha senki sem tett ilyen körülmények között és nem is tehet. (7) Ezért minden időben Isten akaratának tanácsvégzése határozta meg (számottevő variációkban), hogy kihez jut el az Evangélium prédikálása, akár egyénekről, akár nemzetekről legyen szó.

6) Zsolt 147,20; ApCsel 16,7; 7) Róm 1,18-32.

4. Noha az Evangélium az egyedüli külső eszköz Krisztusnak és megmentő kegyelmének kijelentésére, s mint ilyen tökéletesen elegendő e cél megvalósítására, mégis többre van szükség, hogy a bűneikben halott emberek újjászülethessenek – azaz újjáteremtessenek vagy életre keljenek. Ez a Szentlélek hatásos [*hatékony*] és ellenállhatatlan munkája, mely kiterjed az ember egész lelkére [*minden egyes részére*], s mely által új szellemi élet keletkezik benne. Rajta kívül semmilyen más eszköz nem képes az embert Istenhez téríteni.

8) Zsolt 110,3; 1Kor 2,14; Ef 1,19-20; 9) Jn 6,44; 2Kor 4,4-6.

21. A keresztyén szabadság és a lelkiismeret szabadsága

1. A szabadság, amelyet Krisztus az Evangélium alatt szerzett a hívőknek, a bűntudat, Isten elítélő haragja és a törvény szigora és átka alóli felszabadulásban rejlik (1). Továbbá szabadulás ez a jelenlegi gonosz világtól (2), a Sátán hatalmából (3), a bűn uralma alól (4), a nyomorúságok [*sz szenvedések*] ártalmától (5), a halál félelmétől és fullánkjától, a sír diadalától (6) és az örök kárhozattól (7).

- Ehhez a szabadsághoz hozzátartozik az Istenhez való közeledés joga, s a Neki való engedelmesség képessége, nem szolgai félelemből (8), hanem gyermeki szeretettel és önkéntes akarattal (9).

Ezeket a szabadságokat lényegében már az Ótestamentum törvénye alatt levő hívők is élvezték (10), de az újtestamentumi keresztyének számára kibővül ez a szabadság, mivel felszabadultak a ceremonális törvény [*a törvénynek különféle vallásos szertartásokat előíró része*] alól, amelynek az ótestamentumi zsidó egyház alá volt rendelve. Ezzel együtt a kegyelem trónjához való közeledésben nagyobb bátorságot élveznek, valamint Isten Lelkének gazdagabb közlését, mint amelyet a törvény alatt levő hívők rendszerint megtapasztaltak (11).

1) Gal 3,13; 2) Gal 1,4; 3) ApCsel 26,18; 4) Róm 8,3; 5) Róm 8,28; 6) 1Kor 15,54-57; 7) 1Thessz 1,10; 8) Róm 8,15; 9) Lk 1,73-75; 1Jn 4,18; 10) Gal 3,9-14; 11) Jn 7,38-39; Zsid 10,19-21.

2. Isten egyedül a lelkiismeret Ura (12), aki felszabadította azt az emberek minden okoskodó tanításától és parancsától, amely valamilyen módon ellentétben van Igéjével vagy nincsen abba belefoglalva (13). Ilyen tanítások elfogadása vagy ilyen parancsoknak való engedelmesség a lelkiismeret alapján, egyenértékű a lelkiismeret valódi szabadságának elárulásával [*megsértésével*]. A fenntartás nélküli hit, valamint a teljes és vak engedelmesség követelése, a lelkiismeret és az értelem szabadságának elpusztításával egyenértékű (15). [*A „fenntartás nélküli hit” egyfajta általános hitre utal itt. Például, egy személy gyakorolhatja hitét egy adott egyház teljes tanítása alapján. Nem valószínű, hogy képes önállóan különbséget tenni a különféle tanítások között. Elfogadja az egész „csomagot”, az egyházába vagy a rendszerbe vetett hite részeként.]*

12) Jak 4,12; Róm 14,4; **13)** ApCsel 4,19; 5,29; 1Kor 7,23; Mt 15,9; **14)** Kol 2,20-23; **15)** 1Kor 3,5; 2Kor 1,24.

3. Akik a keresztyén szabadság ürügyén bűnben élnek vagy bármilyen bűnös kívánságot dédelgetnek, elferdítik, saját vesztükre, az Evangélium kegyelmének fő célját (16), hiszen teljes mértékben szétrombolják a keresztyén szabadság célját, miszerint megszabadulva minden *[lelki]* ellenségünk kezéből, félelem nélkül szolgáljuk az Urat, szentségben és igazságban, életünk minden napján (17). *[Némelyek a keresztyén szabadság tanára hivatkozva igyekeztek bűneiket vagy rendetlen életvitelüket palástolni, amikor ezeket számonkérték tőlük. A szabadság célja minket Isten iránti szolgálatra és engedelmességre készíteni, viszont lelki rabszolgaság nélkül.]*

16) Róm 6,1-2; **17)** Gal 5,13; 2Pt 2,18-21.

22. Istentisztelet és az Úr napja

1. A természet is arra tanít minket, hogy van egy Isten, Aki hatalma és egyeduralma *[szuverenitása]* alatt tart minden létezőt, igaz és jó és mindenki iránt jóakarátú. Ezért félje, szeresse, dicsérje, imádjá, hívja segítségül, bízson benne és szolgálja Őt *[minden ember]* teljes erejéből, teljes szívből és teljes lélekből (1). Az egyetlen igaz Isten imádásának *[tisztelésének]* elfogadható módját Ő maga határozta meg (2). Ennél fogva az istentisztelet *[Isten imádásának]* módszerét az Ő kijelentett akarata korlátozza. Nem lehet Őt emberi elképzelés vagy módszerek szerint, sem sátáni sugallatból eredő módon tisztelni. Istent nem szabad látható képekben vagy egyéb megjelenítésekben imádni *[bálványok, szobrok, képek, stb.]* sem semmilyen módon, amely nincs az Igével összhangban (3).

1) Róm 1,20; Jer 10,7; Mk 12,33; **2)** 5Móz 12,32; **3)** 2Móz 20,4-6.

2. Vallásos tisztelet jár Istennek – Atyának, Fiúnak és Szentléleknek – és csak egyedül Neki (4). Sem angyalok, sem szentek, sem bármi más teremtmény nem részesülhet ebben (5). Az ember bűnesete következtében az ember csupán közbenjáró *[közvetítő]* által imádkozhatja Istent (6); s az egyedüli közbenjáró Isten és embert között: Jézus Krisztus (7).

4) Mt 4,9-10; 28,19; Jn 4,23; Mt 28,19; **5)** Róm 1,25; Kol 2,18; Jel 19,10; **6)** Jn 14,6; **7)** 1Tim 2,5.

3. Isten megkívánja minden embertől, hogy hozzá imádkozzon hálaadással, mint ami természetes része az Ő imádásának (8). Az imádság elfogadásának feltétele, hogy Isten Fiának nevében (9), a Lélek segítségével (10) és *[az Atya]* akarásával összhangban hangozzon el (11). Szükséges, hogy értelemmel, áhítatos tisztelettel, alázattal, buzgón, hittel, szeretettel és állhatatossággal hangozzon el. A közösségi imát érthető nyelven kell megfogalmazni (12). *[A Hitvallás ezen a ponton a latin nyelvű liturgiára utal, de az elv, amelyre épül egyformán alkalmazandó a karizmatikus közös imádságok nyelvekentszólására is.]*

8) Zsolt 95,1-7; 65,2; **9)** Jn 14,13-14; **10)** Róm 8,26; **11)** 1Jn 5,14; **12)** 1Kor 14,16-17.

4. Imát mondhatunk törvényes dolgokért, és mindenféle emberért, akik jelenleg élnek vagy a jövőben születnek (13), de nem a halottakért (14) vagy azokért, akikről tudjuk, hogy elkövették a „halálos bűnt” (15).

13) 1Tim 2,1-2; 2Sám 7,29; **14)** 2Sám 12,21-23; **15)** 1Jn 5,16.

5. A Szentírás olvasása (16), az Isten Igéjének hirdetése és hallgatása, (17) egymás tanítása és intése zsoltárok, himnuszok és lelki énekek segítségével, hálaadó énekek éneklése szívből az Úrnak (18), a bemerítés (19) és az úrvacsora (20) kiszolgálása – mindezek részei az istentiszteletnek. Ezeket Isten iránti engedelmességgel, értelemmel, hittel, áhítatos tisztelettel és istenfélelemmel szükséges gyakorolni. Ugyanúgy szent és tiszteletteljes módon szükséges különleges alkalmak gyakorolása, mint például a komoly megalázkodások, böjtölések (21) és hálaadások (22).

16) 1Tim 4,13; **17)** 2Tim 4,2; Lk 8,18; **18)** Kol 3,16; Ef 5,19; **19)** Mt 28,19-20; **20)** 1Kor 11,26; **21)** Eszt 4,16; Jóel 2,12; **22)** 2Móz 15,1-19; Zsolt 107.

6. Az Evangélium *[mostani, újszövetségi]* időszakában, sem az imát, sem az istentisztelet egyéb részeit nem lehet valamilyen helyhez kötni, elfogadhatóságuk nem függ a helytől, ahol vagy amely felé fordulva gyakorolják. Istent mindenütt lélekben és igazságban kell imádni (23), akár a családi áhítatban naponta, egyéni csendességben a titkos kamrában vagy ünnepélyesen a nyilvános összejöveteleken. Ezeket nem szabad gondatlanul vagy szándékosan elhanyagolni vagy elhagyni, mikor Isten ezekre hív Igéje és gondviselése által.

23) Jn 4,21; Mal 1,11; 1Tim 2,8; **24)** ApCsel 10,2; **25)** Mt 6,11; Zsolt 55,17; **26)** Mt 6,6; **27)** Zsid 10,25; ApCsel 2,42.

7. A természet törvénye is arra tanít, hogy Isten rendelése folytán az ember általában idejének egy töredékét Isten tiszteletére tegye félre. Erre vonatkozóan Igéjében közölt egy kifejezett, erkölcsi és örök parancsot, amely minden korszakban mindenkire nézve kötelező. A Szentírásban a hét egy napját nyomatékosan kijelölte, hogy azt az ember nyugalomnapként Isten számára megszentelje (28). A világ teremtésétől kezdve Krisztus feltámadásáig a hét utolsó napja *[a szombat]* volt ez a nyugalomnap, Krisztus feltámadása után a hét első napja *[a vasárnap]* vette át ezt a szerepet, s lett „az Úr napja” (29). A hetedik nap megünneplésének eltörlésével most már ezt kell keresztyén nyugalomnapként ünnepelnünk, s érvényessége a világ végezetéig tart.

28) 2Móz 20,8; **29)** ApCsel 20,7; 1Kor 16,1-2; Jel 1,10.

8. A nyugalomnapot az Úrnak kell szentelniük azoknak, akik, miután szívüket előzetesen felkészítették erre és közügeiket *[hétköznapi és háztartásbeli dolgaikat]* elrendezték, egész napon át szent tartózkodást *[pihenést]* gyakorolnak földi elfoglaltságaikat és szórakozásaikat *[felüldüléseik, kikapcsolódásaik]* érintő tevékenységektől, szavaktól és gondolatoktól (30) s az Úr napját, teljes egészét Isten egyéni és közös tiszteletére, a *[feltétlenül]* szükséges feladatok elvégzésére és könyörületes cselekedetek *[jótékony cselekedetek, mint például beteglátogatás]* gyakorlására szánja (31).

30) Neh 13,15-22; Ézs 58,13; **31)** Mt 12,1-13.

23. Törvényes eskü

[Megjegyzés: az eskü valaminek ünnepélyes megerősítése vagy annak elvégzésére tett ígéret, amelyet emberek előtt (vagy között) vállalnak, tanúként idézve Istent. Az eskü Istennek tett ünnepélyes és kötelező fogadalom.]

1. A jogos eskü egy vallásos istentiszteleti aktus, melyben az eskütevő igazságban, igazságosságban és *[őszinte]* ítélőképességében, ünnepélyesen tanúként hívja Istent arra, amire megesküszik (1), hogy szavainak igaz vagy téves volta szerint ítélje meg őt (2).

1) 2Móz 20,7; 5Móz 10,20; Jer 4,2; **2)** 2Krón 6,22-23.

2. Csak Isten nevére hivatkozva lehet egy igazságos fogadalmat tenni és csak, ha a legnagyobb istenfélelemmel és tisztelettel hangzik el. Ezért hiábavalóan *[hiúan]* vagy elhamarkodottan esküdni Isten dicsőséges és félelmetes nevére, vagy bármilyen más névre vagy dologra történő esküvés bűnös dolog, amit undorítósnak és utálatosnak kell tekinteni (3). De súlyos vagy jelentős dolgok esetén, az igazság igazolása *[megerősítése]* végett és a viszály befejezése érdekében, Isten Igéje jogossá teszi az esküt (4). Ennél fogva jogosan lehet ilyen körülmények között törvényes esküt megfogalmazni, egy törvényes hatóság *[a Szentírás]* által feljogosítva (5)

[A gyülekezeti viszály befejezése érdekében a vének kérhetik a feleket, hogy magukat ünnepélyesen kötelezzék el Isten előtt arra, hogy a jövőben igazságos [korrekt] módon járnak el. Egy pletykálkodó személytől komoly helyzetekben kérni lehet, hogy Isten előtt igazolja az általa elmondottak hitelességét. Az eskü további meghatározása: „Isten segítségül hívása, hogy tanúsítsa annak igazságát, amit mi igaznak állítottunk; vagy valamilyen önkéntes köteletségvállalás részünkről, hogy bizonyos dolgot megteszünk a jövőben – kimondatlanul is beleértve Istennek ránk zúduló átkát arra az esetre, ha hazudtunk vagy hűtleneknek bizonyultunk vállalt kötelezettségeinkkel szemben.”].

3) Mt 5,34-37; Jak 5,12; 4) 2Kor 1,23; Zsid 6,16; 5) Neh 13,25.

3. Bárki, aki Isten Igéje szerint jogos esküt tesz, meg kell hogy fontolja e tettének komolyságát és csak azt állíthatja vagy vallhatja, amiről meg van győződve, hogy igaz, mivel meggondolatlan, hamis vagy üres eskü által az ember felingerli az Urat, s emiatt gyászol a föld (6). *[Az országvezetők és ún. vallásos vezetők és papság üres és hamis esküi, fogadalmi szegélyezik a lelki megalkuvás, hitehagyás és hanyatlás útját országunkban.]*

6) 3Móz 19,12; Jer 23,10.

4. Az eskütétel szavai legyenek félreérthetetlenek és feleljenek meg általános jelentésüknek kerülve minden kétértelműséget *[félreérthetőséget]* és értelmi *[belső]* fenntartást (7).

7) Zsolt 24,4.

5. A fogadalom egyedül Istennek tehető, senki másnak, amit a legnagyobb körültekintéssel kell kimondani és a legfőbb hűséggel szükséges teljesíteni (8). Olyan fogadalmak azonban, mint például a Római Egyházban gyakorolt szüzességi *[szerzetesi]* fogadalom, vagy szegénységi (9), engedelmisségi fogadalmak (10), távol vannak attól, hogy a magasabb szentség fokozatait képviseljék, s csupán babonás és bűnös csapdáknak tekinthetők, melyektől a keresztyéneknek óvniuk kell magukat (11).

8) Zsolt 76,11; 1Móz 28,20-22; 9) 1Kor 7,2.9; 10) Ef 4,28; 11) Mt 19,11.

24. Államhatalom

1. Isten, aki a Világ mindenható Ura és Királya, polgári elöljárókat *[hatóságokat]* rendelt maga alá, az emberek fölé, hogy dicsőségére és a közjó érdekében *[az emberek javára]* uralkodjanak. E cél érdekében felruházta őket a kard erejével *[hatalmat adott erő alkalmazására]* a jót cselekvők védelmére és támogatására *[biztonságuk megőrzésére és mint serkentőt a törvénytisztelő állampolgároknak]*, valamint a gonoszok megbüntetésére (1).

1) Róm 13,1-4.

2. Isten törvényével megegyező dolog egy keresztyénnek állami hivatalt betöltenie, ha arra felkérlik. Ez esetben sajátos kötelessége, hogy állama jogrendszerét és jótékony törvényeit az igazság és béke (2) megőrzése érdekében alkalmazza. Továbbá, az igazság és béke fenntartása érdekében felhatalmazásuk kiterjed (az újszövetség korszakában) az igazságos és szükségszerű háborúban való részvételre is (3).

2) 2Sám 23,3; Zsolt 82,3-4; 3) Lk 3,14.

3. Mivel Isten rendeli a polgári hatóságokat a korábban leírt célok érdekében, alá kell vetnünk magunkat minden törvényes parancsuknak *[törvényhozásnak]*, az Isten iránti engedelmisségünk részeként, nem pusztán a büntetés elkerülése végett, hanem lelkiismereti okokból is (4). Szükséges, hogy a keresztyének imádkozzanak és könyörögjenek vezetőikért, mindazokért, akik hatalmat képviselnek, hogy nyugodt és csendes *[békés]* életet élhessenek teljes kegyességben és tisztességben. (5)

4) Róm 13,5-7; 1Pt 2,17; 5) 1Tim 2,1-2.

25. Házasság

1. A házasság egy férfi és egy nő között jöhet létre. Nem lehet egy és ugyanazon időben egy férfinak két vagy több felesége, ugyanúgy egy nőnek két vagy több férje (1).

1) 1Móz 2,24; Mal 2,15; Mt 19,5-6.

2. Isten terve a házassággal az, hogy abban a felek [*férj és feleség*] egymás segítségére legyenek (2), biztosítsák az emberiség fennmaradását törvényes utódok által [*szükséges, hogy a gyermekek Isten terve alapján szervezett családokba szülessenek*], s a házasság által elkerüljék az erkölcstelen életmódot (4).

2) 1Móz 2,18; 3) 1Móz 1,28; 4) 1Kor 7,2.9.

3. A legkülönbélebb emberek léphetnek törvényesen egymással házasságra, ha megfelelő ítélőképességgel tudják beleegyezésüket adni [*legyenek értelmes, racionális lények*] (5). De a keresztyének kötelessége, hogy „az Úrban” házasodjanak (6). Ennélfogva hitvalló keresztyének, akik vallják, hogy igazán követik a keresztyén hitet, nem köthetnek házasságot hitetlenekkel vagy bálványimádó személlyel. Az istenfélő egyének ne legyenek felemás igában házasságkötés révén olyanokkal, aki gonosz módon élnek vagy [*Isten Igéje által*] kárhozatra ítélt eretnek tanításokat képviselnek (7).

5) Zsid 13,4; 1Tim 4,3; 6) 1Kor 7,39; 7) Neh 13,25-27.

4. Házasságot nem szabad vérrokonságban kötni [*tilos házasságot kötni vérrokonokkal és általában a közeli rokonokkal*], az Ige szerint (8). Soha semmilyen emberi törvény, sem a násznép azon jóváhagyása, hogy ilyen személyek együtt élhetnek férj és feleségként, nem szentesíthet [*emelhet jogerőre*] ilyen vérfertőző nászt [*házasságkötést*](9).

8) 3Móz 18; 9) Mk 6,18; 1Kor 5,1.

26. Az Egyház

1. A láthatatlannak nevezhető egyetemes Anyaszentegyház (a Lélek belső munkája és a kegyelem igazságának tekintetében), magában foglalja az összes kiválasztott személyt, aki a múltban, a jelenben és a jövőben Krisztusnak, az Egyház Fejének vezetése alá került. Ez az egyetemes Anyaszentegyház a mindeneget betöltő Krisztusnak felesége, teste és teljessége (1).

[Az egyetemes Egyház a kiválasztottak igaz Egyháza, amely láthatatlan, mivel a legtisztább evangéliumi gyülekezetek tagságában is található képmutató, névleges keresztyének, akik lelki állapotukat tévesen látják vagy félrevezették őket. Hasonlóképpen, az Úrnak vannak igaz hívei elszigetelve a nem sok jót ígérő egyházi közösségekben is. A „kegyelem igazsága” kifejezés a megtérés valóságára utal.]

1) Zsid 12,23; Kol 1,18; Ef 1,10.22-23; 5,23-32.

2. Azokat az embereket, akik szerte a világon hitet vallanak az Evangélium mellett, ennek alapján engedelmeskednek Krisztusnak és nem mocskolják be keresztyén nevüket semmilyen szentségtörő magatartással vagy tévedéssel, amely ellentmond vagy keresztlúzza az Evangélium alapigazságait, látható szenteknek nevezzük és mint ilyeneket tartjuk számon (2). Az egyes helyi gyülekezetek ilyen valóságos szentekből kellene összetevődjenek [*amennyire csak erről tehetünk*] (3).

2) 1Kor 1,2; ApCsel 11,26; 3) Róm 1,7; Ef 1,20-22.

3. Még a lelki értelemben „legtisztább” gyülekezetek is ki vannak téve a tévedés és keveredés veszélyének (4). Némely gyülekezet annyira elkorcsosult [*megromlott, elfajult*], hogy többé már nem tartozik Krisztus gyülekezetei közé, hanem a „Sátán zsinagógájává” változott (5). Mindamellet, Krisztusnak mindig voltak és lesznek is (a világ végezetéig) követői, akik [*őszintén*] hisznek Benne, megvallják Őt [*bizonyosságot tesznek róla*] és királyságát alkotják a földön (6).

4) 1Kor 5; Jel 2 és 3; **5)** Jel 18,2; 2Thessz 2,11-12; **6)** Mt 16,18; Zsolt 72,17; Zsolt 102,28; Jel 12,17.

4. Az Úr Jézus Krisztus az Egyház feje. Az Atya, döntő és szuverén módon, rá ruházta az Egyház elhívásának [*alakításának*], szervezésének, rendezésének vagy kormányzásának minden hatalmát [*jogosultságát*] (7). Lehetetlen tehát, hogy a római pápát az Egyház bármilyen értelemben vett fejének tartsuk, mert ő az antikrisztus, akire a Szentírás olyan jelzői vonatkoznak, mint: „a bűn embere”, „a kárhozat fia”, aki „magának szerez dicsőséget” az Egyházban Krisztussal szemben, „magát Istennél feljebb helyezi”, és akit az Úr, mikor visszajön, meg fog semmisíteni dicsőségének fényességével (8).

7) Kol 1,18; Mt 28,18-20; Ef 4,11-12; **8)** 2Thessz 2,3-9.

[Sokan, akik elfogadják ezt a hitvallást, megkérdőjelezik ez utóbbi paragrafus állításait. Nincs nézeteltérés közöttük, ami a Római Egyház eretnokségét és sötétségét illeti, sem a tekintetben, hogy ez az egyház az évszázadok során a Sátán eszköze volt. A pápai rendszer biztosan teljesen keresztyénellenes lelkületében, formájában és hatásában. A kérdés a következő: a történelem utolsó pápája az eljövendő antikrisztus egy szolgája lesz vagy maga az antikrisztus? Vagy a Római Egyház maga lesz maga az antikrisztus? „A bűn emberéről” végül kiderülhet, hogy egy személy vagy akár egy ateista ideológia lesz, de nagyon kevés tanító hajlandó manapság konkrétan azonosítani valakivel. Mégis, legalább annyi elmondható a „római pápa” intézményéről, hogy az az antikrisztus hatása alatt áll és bármelyik szolgálatban levő pápa a bűn embere és a veszedelemnek fia, aki ellene veti és fölébe emeli magát az igaz Igének és a kegyelem üzenetének.]

5. A Neki adatott fennhatóság gyakorlása során, az Ige szolgálata által és a Szentlélek révén, az Úr Jézus magához hívja a világból azokat, akiket az Atya Neki adott (9), hogy előtte járjanak az engedelmesség minden útján, amelyet számukra a Szentírásban előír (10). Azoknak, akiket így elhívott, megparancsolja, hogy együtt járjanak bizonyos [*egyéni*] csoportokban vagy gyülekezetekben kölcsönös épülésük [*lelki hasznuk*] érdekében és a nyilvános istentisztelet megfelelő elvégzésére, amelyet megkíván tőlük a világban (11) [*azaz míg a világon tartózkodnak*].

9) Jn 10,16; Jn 12,32; **10)** Mt 28,20; **11)** Mt 18,15-20.

6. Ezeknek a gyülekezeteknek a tagjai szenteknek minősülnek, mivel Krisztus maga hívta el őket [*személyesen és egyénenként*] és mivel látható módon jelét adják annak, hogy Krisztus hívásának engedelmeskedtek. Szükséges, hogy megvallják és életükkel bizonyítsák elhivatottságukat (12), s hívő testvéreikkel egyetértésben, Krisztus követelménye [*rendelkezése*] szerint az Úrnak és egymásnak szenteljék magukat, Isten akarata szerint, az Evangélium szertartási szabályai [*előírásai*] iránt nyilvánított alávetettségben (13). [*Az igazi szentek nem zárkóztak és visszahúzódtak tagjai a gyülekezeteknek. Az Úr és az Ő ügye első helyet foglal el életükben, mivel teljesen átadták magukat Neki és hívő társaiknak.*]

12) Róm 1,7; 1Kor 1,2; **13)** ApCsel 2,41-42; 5,13-14; 2Kor 9,13.

7. Mindazok a gyülekezetek, melyek az Úr akarata és Igéje szerint élnek közösségi életüket, teljes felhatalmazást és tekintélyt kaptak az Úrtól, ami minden tekintetben szükséges az istentisztelet és a fegyelem rendjének [*vagy gyakorlatának*] fenntartásához. Ugyanakkor parancsokat és szabályokat kaptak ezen hatáskör megfelelő és helyes gyakorlásához (14).

14) Mt 18,17-18; 1Kor 5,4-5; 5,13; 2Kor 2,6-8.

[Mivel a teljes felhatalmazást és tekintélyt „ami minden tekintetben szükséges” a helyi gyülekezetek kapták, semmilyen hatáskör sincs fenntartva zsinatok, tanácsok, egyházi közgyűlések, kerületi testületek vagy

felügyelők, püspökök, főtitkárok vagy bármilyen más felekezeti hatóságok vagy előljárók. Az Úr közvetlenül, személyesen kormányozza és hatalmazza fel a helyi gyülekezeteket, amelyek emberileg autonómok, függetlenek és önkormányzók. Ez a paragrafus ugyanakkor megerősíti, hogy az Újszövetség világos mintát nyújt minden törvényes, legitim tevékenységhez és az Úr gyülekezeteinek kormányzásához. Ezt a tényt sajnos sokan semmibe veszik.]

8. A Krisztus akarata szerint összegyűlő és teljes mértékben *[helyesen]* szerveződő helyi gyülekezet *[a Krisztushoz tartozó egyes gyülekezetek]* tagokból és tisztségviselőkből tevődik össze. A Krisztus által rendelt tisztségviselőket a gyülekezet választja meg és különíti el a szolgálatra. Ezek a tisztségviselők: püspökök vagy gyülekezeti vének *[egy és ugyanaz]* és diakónusok. Ezek a tisztségviselők a szent jegyek *[bemerítés és az úrvacsora]* sajátos *[kizárólagos vagy különleges]* kiszolgálására vannak elrendelve, valamint annak a hatalomnak és feladatnak *[a vezetői feladatok és egyéb speciális szolgálatok, mint például a tanítás vagy a fegyelem gyakorlása]* a teljesítésére *[ellátására]*, amelyre az Úrtól megbízást és elhívást kaptak. A gyülekezeti rend ilyen mintáját a világ végéig fenn kell tartani (15).

15) ApCsel 20,17 és 28; Fil 1,1.

[A Hitvallás határozottan kitart a helyi gyülekezet megbízható vezetőségének elve mellett. A jó működéshez az ilyen vezetőségnek bizalmat kell szavazni és engedelmisséget kell tanusítani iránta munkája végett, amint ezt az Újszövetség vénekről szóló textusai jelzik, viszont nem hatalmaskodhatnak Isten öröksége felett. Munkája magában foglalja az egész közösség nevelését a gyülekezet különféle szolgálatainak vállalására. A lényeg az, hogy a Hitvallás nem támogatja a gyülekezeti kormányzás túlzóan „kongregacionalista” látását, amelyet a későbbi arminianus és „általános” baptisták magukévá tettek. A döntéshozatal biblikus egyensúlya és szétosztása a testvéri közgyűlés és az előljáróság között világos volt és helyesen gyakorolták e Hitvallás keletkezésének napjaiban.]

9. Krisztus úgy rendelkezett, hogy maga a gyülekezet közös beleegyezése és szavazata alapján válasszák ki az általa elhívott bármelyik személyt, akit a Szentlélek alkalmassá és tehetségessé tett a püspök vagy vén tisztségének betöltésére (16). Az ilyen személyt ünnepélyesen rendeljék a szolgálatra böjtölés és imádkozás által, a gyülekezet véneinek (ha léteznek ilyenek, akiket korábban véneknek avattak) kézzelrátételével (17). Krisztus módszere a diakónusok elhívására arról szól, hogy őt is közös beleegyezéssel és a gyülekezet szavazata alapján válasszák ki és rendeljék szolgálatra imádság és kézzelrátétel által (18).

16) ApCsel 14,23; **17)** 1Tim 4,14; **18)** ApCsel 6,3-6.

10. A lelkipásztorok munkája, hogy a gyülekezetben állandóan a Krisztus szolgálatára összpontosítsanak az Ige hirdetése és imádkozás által. Vigyázzanak a lelkekre, mint akik számot adnak majd Krisztusnak (19). Ezért az általuk szolgált gyülekezetek sürgős kötelessége a kötelező tiszteletadás mellett, hogy tehetségükhöz képest anyagi javakkal is ellássák lelkipásztorukat. (20) Ezt úgy kell végezni, hogy a pásztorok megfelelő ellátásban részesüljenek, hogy ne keveredjenek bele világi *[polgári]* ügyekbe és képesek legyenek a vendégszeretetet gyakorolni másokkal szemben (22). Erre int a természet törvénye és a mi Urunk Jézus kifejezett parancsa is, aki meghagyta, hogy az Evangéliumot hirdetők az Evangéliumból éljenek..”

19) ApCsel 6,4; Zsid 13,17; **20)** 1Tim 5,17-18; Gal 6,6-7; **21)** 2Tim 2,4; **22)** 1Tim 3,2; **23)** 1Kor 9,6-14.

11. Habár tisztségüknek megfelelően a gyülekezetek lelkipásztorainak és véneinek nyomatékos feladata az Ige hirdetése, mégsem kizárólagos joguk, mert a Szentlélek másokat is alkalmassá tehet az igehirdetés szolgálatának végzésére. Ilyen esetben s feltéve, hogy a gyülekezet beleegyezését adja és igényli, ők is végezhetik, sőt kell, hogy végezzék a rájuk bízott szolgálatot (24).

24) ApCsel 11,19-21; 1Pt 4,10-11.

12. Minden hívő kötelessége egy helyi gyülekezethez tartozni, amikor és ahol lehetőségük van erre. Mindazok, akik a gyülekezeti közösség kiváltságaiban részesülnek, egyben a gyülekezet ítélkezése [*fegyelmi eljárása*] és kormányzása alatt állnak, Krisztus szabálya szerint (25).

25) 1Thessz 5,14; 2Thessz 3,6 és 14-15.

13. Azok a gyülekezeti tagok, akiket valamilyen módon sértés ért egy, a gyülekezethez tartozó személy részéről, s maguk az Ige szabályai szerint jártak el az ügy rendezését illetően, ne zavarják a gyülekezet rendjét [*békéjét*] sem az összejövetelekről, sem a szent jegyek kiosztásakor [*bemerítés és úrvacsora*] való távolmaradásukkal, az őket ért bántás [*sérelem*] indokán. Ellenkezőleg, várjanak Krisztusra a gyülekezet további ügykezelése során. (26) [*Kötelességük a dolgot a Krisztus által kijelölt előjárónak jelenteni a gyülekezeti fégyelem végrehajtása érdekében.*]

26) Mt 18,15-17; Ef 4,2-3.

14. Minden gyülekezet és tagjainak kötelessége, hogy Krisztus minden helyen található összes gyülekezetének javáért és jólétéért imádkozzon (27) és fáradozzon azok előmenetelén [*az utazó hívőkhöz hasonlóan, akiket bizonyos igeversek említenek*] akik körzetükbe vagy tevékenységi területükre látogatnak [*valószínűleg üzleti vagy vállalkozási köreikre utal*], a rájuk bízott kegyelmi ajándékok [*lelki tulajdonságaik*] által. Keressék és ápolják egymás között a közösségi kapcsolatokat. Világosan következik ebből, hogy amikor Isten jóvoltából gyülekezetek plántálására kerül sor, ápolják a közösséget egymás között a békesség előmozdítása, a szeretet növekedése és a kölcsönös építés [*lelki haszon*] érdekében, amikor és miközben alkalom nyílik erre a saját előnyükre nézve. (28)

27) Ef 6,18; Zsolt 122,6; **28)** Róm 16,1-2; 3Jn 8-10.

15. Ha tantételt vagy a gyülekezet vezetését [*a gyülekezeti kormányzást vagy módszereket*] érintő probléma vagy nézetkülönbség merül fel, amely általánosan vagy egyénileg érinti a gyülekezetek békéjét, egységét, épülését, vagy amikor valamelyik gyülekezet egyik tagját sérelem éri, mivel nem az Igével és a helyes rendszabály szerint fenytették meg, - ilyen esetekben a Krisztus szerint való rendezés azt kívánja, hogy az érdekelt gyülekezetek, akik egymással közösséget ápolnak [*ugyanazokat a tanokat hirdetik*], képviselőik által tanácskozzanak és vizsgálják felül az ügyet, értesítve eljárásukról az összes érintett gyülekezetet. (29) Ennek a képviselőkből álló ideiglenes bizottságnak azonban nincs semmilyen reális egyházi hatalma, vagy bármilyen hatásköre amelyet az érintett gyülekezetek felett gyakorolhatna. Nem foganatosíthat semmilyen fenytést egy gyülekezet vagy egy személy felett. Döntéseit [*megállapításait vagy megoldásait*] csupán mint ajánlást tárhatja a gyülekezetek elé, kötelező jogerő nélkül. (30)

29) ApCsel 15,2-6.22-25; **30)** 2Kor 1,24; 1Jn 4,1.

27. A szentek közössége

1. A szentek hit és Szentlélek által eggyé válnak a fővel, Jézus Krisztussal. Nem személyi egységről van szó, hanem arról, hogy részesekké válnak kegyelmében, szenvedésében, halálában, feltámadásában és dicsőségében. (1) [*Mindezekből kiindulva valós és örök előnyökben részesülnek és azokban örvendezhetnek*]. Miközben egymással egységet alkotnak szeretetben, közösségre jutnak [*osztoznak*] egymás kegyelmi adományaiban, (2) s kötelességük rendesen elvégezni azokat a privát vagy a közösséget érintő szolgálatokat [*azokról a szolgálatokról van szó, amelyek a bizonyítékul szereplő igeversekben találhatóak*], amelyek kölcsönös javukra válnak úgy a belső, mint a külső emberre nézve [*úgy lelkileg mind testileg*]. (3) [*A „rendesen” szó itt az 1Thessz 5,14-ben említett engedetlenekre vonatkozik. Mindent a jó rend szerint szabályozott közösség kontextusában szükséges megtenni.*]

1) 1Jn 1,3; N 1,16; Fil 3,10; Róm 6,5-6; **2)** 1Kor 3,21-23; 12,7; Ef 4,15-16; Fil 3,10; **3)** 1Thessz 5,11.14; Róm 1,12; 1Jn 3,17-18; Gal 6,10.

2. A szentek, hitük megvallása által *[hogy ti. Jézus Krisztushoz és országához tartoznak]* el vannak kötelezve *[odszánják magukat]* a megszentelt közösségi kapcsolatok ápolására az Isten tiszteletére és olyan egyéb lelki szolgálatokra, amelyek kölcsönös épülésüket mozdítják elő *[lelki hasznukra válnak]*. (4) Kötelességük továbbá egymás megsegítése a külső dolgokban *[fájdalom, bánat vagy aggodalom enyhítése]* az adódó szükség és képességeik szerint. (5)

Ez a közösség vagy bensőséges lelki kapcsolat, noha elsősorban a szentek legközelebbi hívő körei, mint például a család (6) és a helyi gyülekezetek (7), kapcsolatára vonatkozik, ha arra alkalom adódik, kiterjesztendő (az Evangélium szabálya szerint) Isten egész házanépére, azaz mindazokra, akik bárhol segítségül hívják az Úr Jézus nevét, ha Isten erre alkalmat ad. A javak megosztásának kötelezettsége azonban nem jelenti azt, hogy valakinek teljes egészében fel kellene adnia anyagi javainak tulajdonjogát. (8)

4) Zsid 10,24-25; 3,12-13 5) ApCsel 11,29-30; 6) Ef 6,4; 7) 1Kor 12,14-27; 8) ApCsel 5,4; Ef 4,28.

28. Bemerítés és úrvacsora

1. A bemerítés és az úrvacsora pozitív és szuverén határozat rendelkezései *[jegyei]*, amelyeket az Úr Jézus írt elő, Aki az egyetlen törvényhozó. Ezeket a rendelkezéseket *[jegyeket]* folytatni *[fenntartani]* kell az Ő Egyházában a világ végéig (1). *[A „pozitív” itt arra utal, hogy a Szentírás nem pusztán burkolt utalásokat tesz ezekre a jegyekre, hanem határozottan, kifejezetten, pozitívan parancsolja azokat. Krisztus világosan, félreérthetetlenül lefektette azokat.]*

1) Mt 28,19-20; 1Kor 11,26.

2. E szent rendelések *[jegyek]* csupán az arra alkalmas és Krisztus megbízásával összhangban felhatalmazott, illetékes személyek által közvetíthetők *[szolgáltathatók ki]*.

2) Mt 28,19; 1Kor 4,1.

29. Bemerítés

1. A bemerítés Jézus Krisztustól eredő újtestamentumi rendelés *[jegy]*. A bemerítendő számára jelképezi a Krisztussal halálában és feltámadásában vállalt közösséget *[a vele való egyévválást]*, a Krisztusba történő „beoltást” (1) és a bűnök elengedését *[bocsánatát]* (2). Arra is utal, hogy a bemerítendő átadta *[kiszolgáltatta]* életét Istennek, Jézus Krisztus által, hogy új életben járjon és éljen (3).

1) Róm 6,3-5; Kol 2,12; Gal 3,27; 2) Mk 1,4; ApCsel 22,16; 3) Róm 6,4.

2. Csupán azok részesülhetnek bemerítésben, akik valósággal *[megbánják bűneiket és]* megtérnek Istenhez, bizonyosságot tesznek az Úr Jézus Krisztusba vetett hitükről és készek akaratukat alávetni az Övének *[engedelmeskedni az Úr Jézus Krisztusnak]* (4).

4) Mk 16,16; ApCsel 2,41; 8,12; 8,36-37; 18,8.

3. A külső eszköz, amelyet e jegy kiszolgálásához használni kell, a víz, amelybe a hitvallót bemerítik az Atya, Fiú és a Szentlélek nevében (5).

5) Mt 28,19-20; ApCsel 8,38.

4. E jegy *[a bemerítés]* helyes *[jogszerű vagy megfelelő]* kiszolgálásához teljes alámerítés szükséges *[lényeges]*.

6) Mt 3,16; Jn 3,23.

30. Úrvacsora

1. Az Úr Jézus elárulásának éjszakáján alapította az úrvacsora intézményét. A világ végéig szóló rendelkezésként adta gyülekezeteinek, folyamatos emlékeztetőül önmaga kereszthalál által történt feláldozására. (1)

Krisztus azért rendelte el ezt, hogy megerősítse a hívőket halálának minden hasznos jótéteményében:

- lelki táplálkozásukra és személyében történő növekedésükre;
- hogy előmozdítsa feladataik elvégzését és ez iránti elkötelezettségüket, amellyel adósak Neki;
- és hogy köteléke és záloga legyen a Vele és egymással ápolat közösségnek. (2)

1) 1Kor 11,23-26; 2) 1Kor 10,16-21.

2. Az úrvacsora nem „áldozás”, benne Krisztus nincs felajánlva áldozatként az Atyának; s nem tekinthető vagy nevezhető a bűnök (úgy élők mint holtak) bocsánatáért bemutatott reális „áldozatnak” sem. Csupán emlékeztetője Krisztus önmagának a kereszten történt egyszer s mindenkorra szóló feláldozásának, (3) amelyet Istennek a Golgotáért szóló mindennemű dicséretben kifejezett lelki áldozat [*felajánlás*] kísérik. (4)

Emiatt, a pápa által rendelt [*római katolikus*] mise áldozati jellege gyalázatos [*lelkileg és fizikailag is utálatos*], elítélendő, mivel sérti Krisztus saját áldozatának jelentőségét, amely áldozat pedig az egyedüli elégtétel [*engesztelés*] a kiválasztottak összes bűnéért.

3) Zsid 9,25-28; 4) 1Kor 11,24; Mt 26,26-27.

3. E rendelkezésben az Úr Jézus azt az utasítást adta szolgálattevőinek, hogy imával és áldáskéréssel különítsék el a kenyeret és a bort, az úrvacsora jegyeit, a köznapi használattól szent célra. A kenyeret megtörve a résztvevőknek adják, majd a kelyhet is, s [*ugyanakkor*] önmaguk is részesednek az úrvacsorai jegyekben. (5)

5) 1Kor 11,23-26, stb.

4. A helynek az emberektől való megvonása, a jegyek imadásának gyakorlata, azok felemelése és az előttük való hódolat céljából történő körbehordozásuk vagy bármilyen színlelt vallásos célra való fenntartásuk [*megőrzése, tartalékolása*] ellentétes a rendelkezés természetével [*és jelentésével*] és Krisztus eredeti céljával. (6)

6) Mt 26,26-28; 15,9; 2Móz 20,4-5.

5. Az úrvacsora külső jegyei – a kenyér és a bor – erre az egyedi célra helyesen elkülönítve és Krisztus rendelkezése szerint használva, annyira hűségesen ábrázolják a megfeszített Krisztust, hogy olykor ténylegesen (bár jelképesen) úgy utalnak rájuk, mint az általuk képviselt dolgokra, azaz mint Krisztus testére és vérére. (7) Azonban [*miközben jogosan lehet ilyen kifejezésekkel illetni a jegyeket*] lényegük és természetük megmarad valójában csupán kenyérnek és bornak mint azelőtt is. (8)

7) 1Kor 11,27; 8) 1Kor 11,26-28.

6. Az átlényegülés tana, mely szerint a kenyér és bor átváltoznak és így Krisztus testévé és vérévé válnak fizikai értelemben, amikor a pap megszenteli azokat vagy bármilyen más módon, nemcsak az Igével (9), de a józan ésszel és értelemmel is ellenkezik. Az úrvacsora természetét meghamisítja, s ezáltal mindenféle babonás és durva bálványimádó tanoknak és gyakorlatoknak nyit utat. (10) [*az istenség valamilyen ábrázolásának visszataszító imádása, amit az Úr megtiltott és elítélt.*]

9) ApCsel 3,21; Lk 24,6.39; 10) 1Kor 11,24-25.

7. Azok, akik méltó részesei az úrvacsora jegyeinek, külsőleg fogyasztanak a látható kenyérből és isznak a borból, ugyanakkor belsőleg és lelki értelemben, hit által, „Krisztusból táplálkoznak”, valóságosan és tényszerűen, de nem testi vonatkozásban [*nem valódi hústestből esznek*], egyúttal a halála által szerzett

áldásokból részesülnek. Nem fizikai értelemben kell venni tehát a szimbolizmust. Az úrvacsorában Krisztus teste és vére a hívők számára nem test és hús formában van jelen [*mint fizikai test és hús*], hanem lelki vonatkozásban van jelen a hívők hite számára. Belsőleg érzékelik, mint ahogy külső érzékeik számára nyilvánvaló a kenyér és a bor jelenléte. (11)

11) 1Kor 10,16; 11,23-26.

8. Minden tudatlan és istentelen személy alkalmatlan az Úr közösségének élvezésére és egyben méltatlan az Úr asztalához, amiből kifolyólag nagy bünt követ el, ha megmarad ebben a helyzetben és így részesül a szent jegyekben vagy engedélyezik neki az úrvacsorázást. (12) Aki méltatlanul részesül a jegyekben, vétkezik az Úr teste és vére ellen, és így ítéletet eszik és iszik önmagának. (13)

12) 2Kor 6,14-15; 13) 1Kor 11,29; Mt 7,6.

31. Az ember halál utáni állapota és a halottak feltámadása

1. A meghalt emberek porhüvelye a földbe visszatérve elenyészik (1) [*bomlásnak indul*], de lelke sem meg nem hal, sem el nem alszik [*nem süllyed öntudatlan állapotba*], mivel halhatatlan lényegű, visszatér Istenhez, aki teremtette azt. (2)

Az igazak lelkei a halállal tökéletes szentségre jutnak s a „paradicsomba” kerülnek, ahol Krisztussal együtt Isten arcának világosságában lesznek, dicsőség állapotában, várva testük teljes megváltását. (3)

A gonoszok lelke a pokolba kerül, ahol gyötrelemben és teljes sötétségben tartják őket az utolsó nagy ítéletnapig. (4) A testtől elvált lélek tehát vagy a paradicsomba, vagy a pokolba kerül, a Szentírásban nincs említés átmeneti állapotról vagy tartózkodási helyről (purgatóriumról) a testüktől különvált lelkek számára.

1) 1Móz 3,19; ApCsel 13,36; 2) Préd 12,7; 3) Lk 23,43; 2Kor 5,1.6-8; Fil 1,23; Zsid 12,23; 4) Júd 6-7; 1Pt 3,19; Lk 16,23-24.

2. Az utolsó napon a még életben maradt szentek nem halnak meg, hanem átváltoznak. (5) A halottak feltámadnak ugyanazon saját testükben és nem másban, (6) noha ez lényegét [*tulajdonságait*] tekintve különböző, s lelkük e megdicsőült testtel örökre egyesül. (7)

5) 1Kor 15,51-52; 1Thessz 4,17; 6) Jób 19,26-27; 7) 1Kor 15,42-43

3. Krisztus ereje és hatalma által a gonoszok teste is feltámad, de gyalázatra [*kárhozatra*]. Azonban az igazak teste tisztességre támad fel Krisztus Lelke által, és dicsőséges teste mintájára átalakul [*átváltozik, hasonlóvá válik*]. (8)

8) ApCsel 24,15; Jn 5,28-29; Fil 3,21.

32. Utolsó ítélet

1. Isten kijelölt egy napot, melyen megítéli a világot igazságban, Jézus Krisztus által, (1) Akinek az Atya átadott minden hatalmat [*minden jogi kompetenciát*] és ítélkezést. Azon a napon nemcsak a bukott angyalok kerülnek ítélet alá, (2) hanem minden ember, aki valaha is e földön élt. Megjelennek majd Krisztus ítélőszéke előtt, hogy számot adjanak gondolataikról, szavaikról és tetteikről, s hogy elvegyék méltó jutalmukat vagy büntetésüket, aszerint hogy mit cselekedtek e testben: jót vagy rosszat. (3)

1) ApCsel 17,31; Jn 5,22.27; 2) 1Kor 6,3; Júd 6; 3) 2Kor 5,10; Préd 12,14; Mt 12,36; Róm 14,10-12; Mt 25,32-46.

2. Isten célja az ítélet napjának kitűzésével kegyelme dicsőségének kinyilvánítása a kiválasztottak örök üdvözítésében, valamint igazságosságának megmutatása a gonosz és engedetlen elvetemültek [*az elítéltek és kítaszítottak*] örök kárhoztatásában. (4) Azon a napon az igazak örök életre mennek, s örök jutalomként élvezni fogják az Úr közelségében az öröm és dicsőség teljességét. A gonoszok, akik nem ismerik Istent és nem engedelmeskednek Jézus Krisztus evangéliumának, örök gyötrelemben részesülnek, (5) s „meg fognak lakolni örök veszedelemmel az Úr ábrázatától, és az Ő hatalmának dicsőségétől”. (6)

4) Róm 9,22-23; **5)** Mt 25,21.34; 2Tim 4,8; **6)** Mt 25,46; Mk 9,48; 2Thessz 1,7-10.

3. Krisztus hangsúlyozottan figyelmeztet az ítélet napjának eljövetelére, egyrészt, hogy a bűntől minden embert elrettentsen, (7) másrészt, hogy nagyobb vigasztalást adjon nyomorúságaikban az istenfélőknek. (8) Titokban tartotta viszont az eljövendő ítéletnek időpontját, hogy az ember lerázza minden testi biztonságérzetét [*testi önelégültséget*] és szüntelen vigyázzon, mert nem tudja, hogy melyik órában jön el az Úr. (9) Tette ezt azért is, hogy az embereket [*hívőket*] arra készítse, hogy mindenkor felkiáltsanak: „*Bizony jövel, Uram Jézus!*” Ámen. (10)

7) 2Kor 5,10-11; **8)** 2Thessz 1,5-7; **9)** Mk 13,35-37; Lk 12,35-40; **10)** Jel 22,20.